

# Језичке раскрснице

Шта полицајац треба да зна кад пише писмена

Јасна Обрадовић

Графичка припрема  
Снежана Вла

Центар за основну полицијску обуку  
Сремска Каменица  
2022.

## **ПРЕДГОВОР**

Одлучивши да постану полицајци, многи нису очекивали да ће у свом будућем послу толико писати. Циљ овог малогприручника је да помогне свима који имају дилеме у говору и у писању. Административни стил, карактеристичан у овој служби, мора бити кратак, јасан, недвосмислен, прецизан. Поред тога, писменост је и питање опште културе.

Током три деценије које сам провела читајући стотине писмених задатака некадашњих ђака Средње школе унутрашњих послова, припремајући школски лист „Млади полицајац“, пишући прилоге за сајт Центра за основну полицијску обуку, лекторишући приручнике, дописе, извештаје и писмена, разговарајући са колегиницама, колегама, ђацима, полазницима, полицијским службеницима, имала сам прилику да чујем и прочитам много занимљивих, лепих, сликовитих, али и погрешно употребљених речи и израза.

Овде су издвојени неки карактеристични примери код којих може бити двоумљења у писању или у говору. Надамо се да ће овај приручник, иако невелик, бар мало помоћи правилном и прецизном изражавању у полицији.

J. O.

Сремска Каменица, новембар 2014.

## **ПРЕДГОВОР ОБНОВЉЕНОМ ИЗДАЊУ**

Током година које су протекле од прве верзије овог приручника правописна и граматичка правила нису се мењала. Ипак, како је језик жив и променљив, запажају се нове појаве за које настају нове речи и изрази па је потребно да се и о њима нешто каже.

Уз примере који су дефинисани граматичким и правописним правилима, овде се може пронаћи и понешто што је препоручљиво знати или је само занимљиво.

Време је одавно прегазило слику која представља полицајца као необразованог и неписменог. То потврђује и чињеница да су нам овај приручник тражили некадашњи ученици школе у Каменици, који су сад полицијски службеници са дугогодишњим стажом, а неки су и на руководећим местима у служби.

Захваљујући њиховом интересовању, требало би да ова обновљена и допуњена верзија буде и одштампана.

J. O.

Нови Сад, август 2022.


# Садржај


<b>ПРЕДГОВОР</b> .....	<b>2</b>
<b>ПРЕДГОВОР ОБНОВЉЕНОМ ИЗДАЊУ</b> .....	<b>2</b>
<b>СКРАЋЕНИЦЕ</b> .....	<b>4</b>
<b>АЗБУЧНИК</b> .....	<b>5</b>
<b>А</b> .....	<b>5</b>
<b>Б</b> .....	<b>7</b>
<b>В</b> .....	<b>8</b>
<b>Г</b> .....	<b>10</b>
<b>Д</b> .....	<b>11</b>
<b>Ђ</b> .....	<b>13</b>
<b>Е</b> .....	<b>14</b>
<b>Ж</b> .....	<b>14</b>
<b>З</b> .....	<b>15</b>
<b>И</b> .....	<b>16</b>
<b>Ј</b> .....	<b>18</b>
<b>К</b> .....	<b>19</b>
<b>Л</b> .....	<b>22</b>
<b>Љ</b> .....	<b>23</b>
<b>М</b> .....	<b>24</b>
<b>Н</b> .....	<b>25</b>
<b>О</b> .....	<b>27</b>
<b>П</b> .....	<b>28</b>
<b>Р</b> .....	<b>31</b>
<b>С</b> .....	<b>32</b>
<b>Т</b> .....	<b>36</b>
<b>Ћ</b> .....	<b>37</b>
<b>У</b> .....	<b>37</b>
<b>Ф</b> .....	<b>38</b>
<b>Х</b> .....	<b>39</b>
<b>Ц</b> .....	<b>39</b>
<b>Ч</b> .....	<b>40</b>
<b>Џ</b> .....	<b>40</b>
<b>Ш</b> .....	<b>40</b>
<b>ЈОШ ПОНЕШТО О ПОЈЕДИНИМ ВРСТАМА РЕЧИ</b> .....	<b>41</b>
<b>Глаголи</b> .....	<b>41</b>
<b>Именице</b> .....	<b>42</b>
<b>Придеви</b> .....	<b>42</b>
<b>Предлози</b> .....	<b>43</b>
<b>РЕЧИ ИЗ СТРАНИХ ЈЕЗИКА НАПИСАНЕ ЋИРИЛИЦОМ</b> .....	<b>43</b>
<b>Називи модела аутомобила</b> .....	<b>44</b>
<b>Транскрипција назива модела аутомобила:</b> .....	<b>44</b>
<b>ПИСАЊЕ СКРАЋЕНИЦА</b> .....	<b>44</b>
<b>Вербализоване скраћенице</b> .....	<b>44</b>
<b>Страневерзалне скраћенице</b> .....	<b>45</b>
<b>Опште, домаће, скраћенице</b> .....	<b>45</b>
<b>Сажете скраћенице</b> .....	<b>45</b>
<b>Мерне јединице</b> .....	<b>45</b>
<b>Интернационалне и прилагођене опште скраћенице</b> .....	<b>46</b>
<b>ИЗРАЗИ, ФРАЗЕ</b> .....	<b>46</b>
<b>УПРАВНИ ГОВОР</b> .....	<b>49</b>
<b>Зависноупитне реченице</b> .....	<b>50</b>


## СКРАЋЕНИЦЕ


ак. – акузатив  
алб. – албански  
в. – види  
вој. – у војној терминологији  
вок. – вокатив  
ген. – генитив  
гл. – глагол  
грч. – грчки  
дат. – датив  
енгл. – енглески  
ж. – женски род  
ијек. – ијекавски  
инстр. – инструментал  
итал. – италијански  
јед. – једнина  
комп. – компаратив  
лат. – латински  
м. – мушки род  
мн. – ножина  
нем. – немачки  
нлат. – новолатински  
ном. – номинатив  
нпр. – на пример  
ПР – Правопис српскога језика  
рус. – руски  
суперл. – суперлатив  
скраћ. – скраћеница  
фр. – француски  
тур. – турски

## АЗБУЧНИК



Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
А		
<b>а. а.</b>	ад акта (лат. ad acta) – у акта, међу предмете који су решени или нису више актуелни Службена белешка је стављена ад акта. Тај проблем је стављен ад акта.	/
<b>адресант</b>	онај ко пише писмо, пошиљалац	/
<b>адресат</b>	прималац писма, онај коме је намењено, тј. упућено писмо	/
<b>ад хок</b>	(лат. ad hoc – за ово) – за ову прилику, (само) у ту сврху Израз се користи у праву и дипломатији. Означава неко решење за одређен проблем који се не може уопштити и не сме се примењивати у друге сврхе. У њиховој организацији оформљена је ад хок посебна група за задатке које само она може решавати.	Донео је ту одлуку онако ад хок, на пречац, олако, не размишљајући много.
<b>аикидо</b>	(од) чега? – (од) аикида* Мајстори аикида тврде да је једино исправно аикидоа, као и џудоа. До (а не само д!) на јапанском значи пут и не може се изоставити глас о, иначе сложеница губи значење.  *Правопис (ПР) не допушта употребу облика аикидоа, мада би требало.	/
<b>академија</b>	(грч. acadēmia – од Akademos, власник врта у којем је поучавао Платон) 1. Платонова филозофска школа; 2. од 16. в. учено друштво/удружење љубитеља уметности; 3. највиша научна и/или уметничка установа у земљи, скуп академика; 4. назив неких виших стручних или уметничких школа (Криминалистичко-полицијска академија, Војна академија); 5. свечана приредба поводом неког значајног догађаја или празника	/
<b>а камоли</b>	камоли – везник Ни глас није подигао, а камоли (некамоли) руку! камо ли – упитно Камо ли се возе?	а камо ли


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>акт</b>	Узначењу спис, мн.–акта (ср.род). Додаћемо и то уверење међу остала акта. Ако значи чин, поступак – акти (м. род). Те поступке бисмо могли назвати актима добре воље. Као сликарски појам –актови.	/
<b>алиби</b>	(лат. alibi – на другом месту, другде) 1. прав. доказ да је окривљени у време када се догодило неко кривично дело био на неком другом месту 2. изговор	/
<b>алко-тест</b>	полусложеница Алко-тестом се утврђује проценат алкохола у крви.	алко тест
<b>анали</b>	Ова именица има само облик множине, а значи – годишњаци, летописи.	Записано је у једном анали.
<b>анти-</b>	Пише се састављено: антитерористички, антиалкохоличар, антитален(а)т, антитела...	анти-терористички антитерористички
<b>априори</b>	(лат. a priori – од раније)унапред, без претходне провере, засновано на претпоставкама а не на искуству, очигледно, чињеница која не захтева доказ Оптужени је априори невин док се његова кривица не докаже на суду.	/
<b>апостериори</b>	(лат. a posteriori – из каснијег) накнадно, на основу искуства Анализа ће уследити апостериори, након акције полиције.	/
<b>асфалт</b>	(грч. asphaltos) – земна смола, врста битумена	асвалт
<b>Атлантски океан</b>	Атлантик/Атлантски океан је добио име по Атланту који, по грчкој митологији, држи цео свет на својим плећима.	Атлански океан
<b>атлантски</b>	Као придев – малим словом: атлантски лосос, атлантски убица...	атлански
<b>ауто</b>	м. род Видео је један ауто. Тај ауто је нов, а онај је полован. ном. мн. (та нова) <b>аута</b> (као: кола) ген. мн. (од тих нових) <b>аута</b> (кола) У мн. је препоручљивији пун облик – <b>аутомобили</b> .	Видео је једно ауто. То ауто је ново, а оно је половно.
<b>ауто-</b>	Са цртицом се пишу полусложенице: ауто-пут, ауто-електричар, ауто-лимар, ауто-механичар, ауто-камп, ауто-опрема, ауто-дилер, ауто-мафија, ауто-бомба, ауто-мото друштво... Ограничење брзине на ауто-путу је... Али: аутострада, аутодром.	Аутомеханичар, ауто механичар, аутокамп, аутомото друштво... аутопут


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
ауто-	(грч. autos) – сам; сопствено, лично Као први део сложенице (само-) пише се састављено са другим делом: аутогол, аутобиографија, аутосугестија, аутодидакт (самоук).	ауто-биографија ауто гол
<b>Б</b>		
Бањалука и Бања Лука	ген. Бањалуке, дат. Бањалуци Бањалучанин, Бањалучанка; бањалучки <u>Може и:</u> ген. Бање Луке, дат. Бањој Луци, Бањолучанин, бањолучки.	/
бацил	бактерија која личи на штапић	бакцил
бб.	без броја, ненумерисан кућни број <u>Може и:</u> б. б.(чита се: бе-бе).	бб, б.б.
бежати	ПР допушта и бегати иако није књижевни облик.	/
безбедностан	Безбедносна ситуација је добра. Безбедност је загарантована.	безбедносна безбедносна
бекство	Возач који је проузроковао саобраћајну незгоду још увек је у бекству.	бегство
бити	<p>Аорист овог глагола гласи: ја бих,            ми бисмо, ти би,            ви бисте, он би,            они бише.</p> <p>Требало би користити аорист за радњу која се догодила непосредно пре тренутка говора. <b>Паде ти шапка!</b> (овог тренутка) (Пала ти је шапка. – раније, нпр. јуче) <b>Смрзосмо се чекајући.Одох ја. Шта ти би?</b></p> <p>Од аориста помоћног гл. бити и радног глаголског придева глагола који се мења гради се <b>потенцијал</b> (могући начин). За треће л. мн. користи се исти облик као и за 3. л. једнине – <b>би</b> (а не бише). Они би дошли кад би могли.То би ти могао знати. Ја то не бих рекао. Претпостављам да не бисте ни ви.</p>	ја би, ја неби, ти неби  ми би, ми би смо, ви би, ви би сте
битка	дат. бици и битки, ген. мн. батака	битци
бицикл	именица је мушког рода:тај бицикл, мн. ти бицикли Чувајте свој бицикл! Украдени бицикли могу се пронаћи на новосадској Најлон пијаци.	тај један бицикли, та једна бицикла, то једно бицикло мн. ти бициклови


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>боје</b>	<p>Једна боја – једна реч: плавозелене очи, светлосив ауто, тамнољубичаст.</p> <p>Кад су боје одвојене, (нпр. на штрафте) – са цртицом: плаво-зелен шатор, сиво-беле чарапе... шарено= вишебојно</p>	<p>плаво зелене очи светло-сив ауто</p> <p>шарене боје</p>
<b>бол</b>	<p>Ова именица може бити и мушког и женског рода: тај бол и та бол.</p>	/
<b>бројеви</b>	<p><b>Вишечлани</b> бројеви (и основни и редни) пишу се <u>одвојено</u>: седам хиљада сто четрдесет (и) пет, двадесет (и) трећи...</p> <p><u>Осим</u> на потврдама, чековима и сл., због могуће злоупотребе, где се пишу као једна реч.</p> <p><u>Спојено</u> се пишу основни и редни бројеви чији је други део речи стотина, хиљада или милион: двеста, триста, четиристо, шестсто, шестстоти, петхиљадити, стомилионити...</p> <p>Велике бројеве, са много нула, боље је писати: 100 милиона, 7 милијарди...</p> <p>Спојеви који означавају <u>приближну</u> вредност пишу се са цртицом: два-три, петоро-шесторо, дан-два... Бројеви <b>од пет</b> навише су <u>непроменљиви</u>.</p>	<p>четири сто пет хиљадити</p> <p>два, три дан, два</p>
<b>бројеви са тачком – редни бројеви</b>	<p><b>Редни</b> бројеви се означавају <u>тачком</u> иза арапских цифара.</p> <p>Јавиле су нам се полазнице 10. кл. (десете класе) Јавиле су нам се полазнице 10 кл. (свих десет класа)</p> <p><u>Тачка се не пише</u> ако иза редног арапског бр. стоји неки други знак: зарез, заграда, црта...</p> <p>У 5, 6, 8. и 9. чл. Закона...</p> <p>Аутор књиге „Чујте, Срби!“ је др Родолф Арчибалд Рајс (1875–1929).</p> <p><b>Сати</b> и минути одвајају се тачком: 18.25, 5.40.</p>	<p>У 5., 6., 8. 9. чл. Закона... (1875.–1929.)</p> <p>18,25, 5:40</p>
<b>булевар</b>	<p>в. улица Или је булевар или улица. Станује на Булевару ослобођења бр. 78.</p>	<p>Станује у ул. Булевар ослобођења бр. 78.</p>
<b>В</b>		
<b>вага</b>	<p>ном. вага, ген. (од) ваге, дат. ваги Измерено је на ваги (кантару).</p>	мери на вази
<b>вакуум</b>	<p>празан, безваздушни простор; празнина, пустош Младић је испричао да се осећао као да је у вакууму. Као први део полусложенице: вакуум-паковање, вакуум-кочнице...</p>	вакуум





Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
в. д.	вршилац дужности (нпр. директора) Петар Петровић је в. д. директора. Чита се: пуним речима или ве-де.	Он је в. д. директор. Вд, В.Д.
веб-	Аутори стручних текстова често инсистирају на писању оваквих термина у оригиналу, на енглеском језику. То је оправдано само ако се термин први пут напише и српски, дакле ћирилицом, онако како се чита, и у оригиналу, у загради: веб-сајт (енгл.web site). У даљем тексту нема потребе писати овакве појмове на енглеском језику.	/
везано за 	у вези са (неким или нечим) У вези са тим предметом. С тим у вези поменућу и нове униформе.	Везано затој предмет.
велико слово на почетку скраћених назива установа	Великим почетним словом пишу се скраћени или незванични називи установа и институција, када они замењују потпун званичан назив (претходно поменут у тексту). Министарство унутрашњих послова и Центар за основну полицијску обуку посетила је делегација Кинеске полицијске академије. Представници Министарства и Центра разменили су искуства са кинеским колегама. Назив установе ће се писати малим словом ако је та именица одређена неком заменицом или придевом: наше удружење, овај савет, поменута академија... (односно: ово/нашеминистарство).	Министарство Унутрашњих Послова, Центар за Основну Полицијску Обуку, Кинеска Полицијска Академија
ве-це	из ве-цеа, ка ве-цеу Може и: WC-а, WC-у.	веце в. ц.
веш-машина	Пиштољ је био сакривен у веш-машини.	веш машина
видео-	видео-запис, видео-игра, видео-клип, видео-клуб... Али – видеотека, видеофил...	видео клуб, видео клуб
визиткарта	једна реч	визит-карта
висок	комп. виши, суперл. највиши	вишљи, височији највишљи


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>вршити</b>	<p>Требало би избегавати комбинацију глагола вршити, извршити или обављати, остваривати са именицом где год се тај појам може заменити посебним глаголом.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- контролисање саобраћаја</li> <li>- контролисати</li> <li>-поправљамо</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- обављање послова контролисања саобраћаја</li> <li>- обављати/вршити контролу</li> <li>- вршимо услуге поправки</li> </ul>
<b>вулнерабилан</b>	<p>(лат. vulnerabilis) – рањив, повредљив, осетљив; у пренесеном значењу слаб, неотпоран <b>Осетљиве друштвене групе</b> (боље него: вулнерабилне) су групе којима је, услед специфичне разлике у односу на доминантну популацију, потребна додатна подршка како би се могле равноправно укључити у животне токове заједнице.</p>	/
<b>Г</b>		
<b>Г.</b> <b>ГГ.</b>	година и господин господа	гдин, г-дин, госп.
<b>где/куда</b>	<b>где</b> – уз глаголе мировања <b>Где се налазиш?</b> <b>куд(а)</b> – уз глаголе кретања <b>Куд(а) идеш?</b>	Где идеш? Као ни: куд стојиш?
<b>гђа</b> <b>гца или гђица</b>	госпођа и госпођица госпођа – реч која је у новије време усвојена приликом званичног учтивог обраћања свакој особи женског пола, без обзира на то да ли је удата или не <b>Обратиће вам се госпођа Марковић.</b>	г-ђа г-ђица
<b>генерал-мајор</b>	генерал-потпуковник генерал-пуковник А придеви се пишу састављено: генералпотпуковнички, генералмајорски... (чин)	генералмајор, генерал мајор, генералпотпуковник


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
гладак	глађи, најглађи <u>Може и</u> : глаткији, најглаткији.	/
год и -год	<u>Растављено</u> се пише ако значи – било који, сваки: <i>куд год ишао, где год био, какав год да је...</i> <u>Састављено</u> ако значи неодређеност: <i>гдегод (понегде), штогод (понешто)...</i> Какав год речник да узмеш, наћи ћеш штогод корисно.	/
град, део града	Све речи у именима градова пишу се великим почетним словима, осим предлога и везника: <i>Петровац на Млави, Нови Београд, Бачка Топола, Смедеревска Паланка, Владичин Хан...</i> Делови града пишу се великим словом само прве речи (ако се друга иначе пише малим): <i>Ново насеље, Петлово брдо...</i>  Уз делове града стоји предлог <b>на</b> : <i>на Новом насељу, на Лиману, на Петловом брду...</i> Али: <i>у Петроварадину, у Земуну...</i> Иако су сада делови већих градова, то су била посебна насеља.	Смедеревска паланка, Владичин хан  Ново Насеље  у Новом насељу у Звездари
град и Град	Као насељено место, пише се малим словом: <i>град Нови Сад, град Београд, град Ниш.</i> Као административна јединица, великим: <i>Град Нови Сад, Град Београд, Град Ниш.</i> <i>У Полицијској управи за Град* Београд завршене су припреме за предстојећу посету...</i> * У Правопису стоји да се <i>Град</i> као административна јединица пише великим, а у Закону о полицији пише се (још увек) малим словом.	/
грам	g (или г, г.)	гр, гр., г.
грешка	дат. грешци Ради се о грешци возача. ген. гн. грешака (ек. и ијек.) Што боља обука, то мање грешака.	грешки
<b>Д</b>		
да ли	<u>Растављено</u> – као питање јер су то две речи: везник <b>да</b> и упитна речца <b>ли</b> (као и у примерима: <i>могу ли? хоћете ли? видиш ли?</i> ). <b>Да ли</b> ће ускоро бити расписан нов конкурс за упис на обуку у Центру? <u>Састављено</u> – као радни гл. придев глагола дати. Они су <b>дали</b> све од себе да то науче.	Дали ће бити расписан конкурс?

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
датум	<p>Бројеви у датуму су редни.  Датум се пише арапским цифрама, са тачком:  <b>8. 10. 2014.*</b>  Ако се месец означи римским бројем, иза њега не стоји тачка: <b>8. X 2014.</b>  Иза године обавезно стоји тачка. Није неопходно писати: године или год.</p> <p>Правопис не предвиђа писање нуле испред једноцифрених бројева, <b>осим</b> у службеној кореспонденцији. Ако су у датуму два једноцифрена броја, нула се пише испред оба: <b>08. 09. 2009.</b></p> <p>*ПР не нуди могућност писања датума без размака, мада би то било оправдано у службеној кореспонденцији.</p>	<p>8. X. 2014.</p> <p>8. 9. 2014 год. 8. 09. 2014 г.</p> <p>8. 09.</p> <p>8.9.2014.</p>
двојица	<p>двојица – два мушкарца  двоје – мушкарац и жена  две – две жене  в. тројица</p>	<p>двоица</p>
двојка	<p>дат. (чему?) двојци  Предавања ћемо имати у двојци.  ген. мн. (од чега?) двојки  <u>Може и:</u> ген. мн. двојака.</p>	<p>Предавање ћемо имати у двојки.</p>
деветка	<p>ген. деветке, дат. Деветки</p>	<p>деветци</p>
делинквент делинквенткиња	<p>лат. delinquere (чита се: делинквере), delinquens –  оптужени, преступник, зликовац; преступница</p>	<p>деликвент</p>
десето-	<p>десетомесечни, 10-месечни</p>	<p>десето-месечни</p>
де факто/ де јуре	<p>де факто – заправо, како ствари стоје  де јуре – по праву, како стоји у закону  Ванбрачне заједнице су де факто по правима и  обавезама изједначене са онима које су де јуре  склопљене пред матичарем.</p>	
добродошао	<p><u>Састављено</u> – добродошла, добродошло – као придев  (казује какво је нешто):  Свака помоћ је добродошла.  <u>Растављено</u> је кад су у питању придев и глагол:  Добро (нам) дошли!</p>	<p>Добродошли у наш град!</p>
докторанд	<p>(нлат. doctorandus) –онај ко припрема докторат</p>	<p>докторант</p>
докуменат и документ	<p>м. род – тај документ  мн. – ти документи, та 22 документа, у  документима...  Имам један докумен(а)т. Подићи ћу своја документа.  Од свих тих докумената, један је неважећи.</p>	<p>Подићи ћу своје документе.</p>


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>донети</b>	однети, унети, изнети Трпни придев је: изнесен, принесен, снесен. <i>Донесен је нов Закон о раду.</i> <u>Може и:</u> донет, ијек. донијет.	донести, однести  донешен
<b>др</b>	<b>доктор</b> У скраћеницама се ставља тачка када се њоме прекида реч (нпр. проф.). Ако се скраћеница завршава последњим словом неке речи, иза тог слова ништа не следи и не стоји тачка. И реч <b>доктор</b> и скраћеница <b>др</b> пишу се малим словом, осим на почетку реченице или у потписима, ако је то прва реч/скраћеница. <i>Проф. др Биљана Симеуновић Патић</i>	др. Др.
<b>др.</b>	др. (са тачком) је скраћеница за <b>други</b>	/
<b>држава</b>	Великим словом пишу се све речи, осим везника, у (службеним и скраћеним) називима држава, република, покрајина: Република Србија, Аутономна Покрајина Војводина, Аутономна Покрајина Косово и Метохија, Федерација Босне и Херцеговине, Федерација, Уједињени Арапски Емирати, Велика Британија, Јужна Кореја, Сједињене Америчке Државе, Америка...  Скраћенице ових назива пишу се великим словима без тачака: РС, Р Србија, АПВ, АП КиМ, САД...	Аутономна покрајина Војводина,  Уједињени арапски Емирати  Р.С., Р. Србија
<b>друштвене мреже</b>	Називи друштвених мрежа пишу се великим почетним словом: <i>Инстаграм, Фејсбук, Вибер...</i>	фејсбук, вибер...
<b>дубиоза</b>	(лат. <i>dubiosa</i> ) – сумња недоумица, двоумљење, неизвесност; сумњиво потраживање, неизвесна наплата неког дуга	дубина
<b>дубиозан</b>	сумњив, несигуран, непоуздан	дубок, детаљан
<b>Ђ</b>		
<b>Ђурђевдан</b>	Имена празника пишу се великом почетним словом прве речи. <i>Ђурђевдан, Ђурђевдана, Ђурђева дана</i>	ђурђевдан Ђурђева Дана
<b>ђурђиц</b>	<i>ђурђиц</i> – име цвета, <i>Ђурђиц</i> – празник, <i>Ђурђица</i> – ж. име	/

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>Е</b>		
<b>е-</b>	е- (скр. од енгл. electronic – електронски) који се обавља или налази у електронском облику е-књига, е-рецепт, е-боловање, е-готовина, е-корпа... в. е-пошта	екњига
<b>евро</b>	Европа, европски, па и евро.	еуро, јуро
<b>е-пошта</b>	<p>По Правопису, правилно писање ове речи је имејл и скраћено мејл (мн. имејлови, мејлови), док облик е-mail Правопис толерише само када су у питању адресе, посетнице и сл.</p> <p>Облик е-пошта је заживео (уместо разних других варијанти) и употребљава се у стручној литератури ће и аутори Правописа вероватно прихватити да је имеил – англосрпска, а меил – колоквијална реч.</p>	епошта
<b>-ети, -ити</b>	<p>Непрелазни глаголи, који казују да неко/нешто добија неку особину, завршавају се на <b>-ети</b>: поцрнети (постати црн). Та фотографија је избелела на сунцу.</p> <p>На <b>-ити</b> се завршавају многи прелазни глаголи, који казују да се на некога или нешто преноси особина исказана придевом од којег је глагол изведен: поцрнити (обојити у црно). Погрешно слово смо побелили коректором.</p>	/
<b>Ж</b>		
<b>жандар</b>	(фр. gens d'armes – наоружани људи) – припадник жандармерије Може и: жандарм.	/
<b>жиро</b>	Пише се одвојено у спојевима (иако се у таквим примерима не мења по падежима): жиро рачун, жиро налог, жиро конто итд.	жиро-рачун
<b>жмигавац</b>	ген. (од) жмигавца Реч жмигавац (или мигавац) се користи у говорном језику. Требало би: показивач правца.	/


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>журка</b>	јед. ном. журка, ген. журке, дат. журки мн. ном. журке, ген. журки <u>Може и:</u> жур. мн. журови и журеви, журова, журева Младићи су били на једној журки. Гласовни скуп <b>рк</b> често не подлеже сибиларизацији: <b>ћурки, дирки, свирки...</b> У властитим именима и у неким речима страног порекла нема сибиларизације – претварања задњонепчаних сугласника (к, г, х) у зубнесугласнике (ц, з, ц). Јави се докторки Бранки. Наш тим је у првој лиги. У јоги постоје корисне вежбе дисања.	(на) журци  Младићи су били на једној журци.
<b>З</b>		
<b>зависан</b>	(од гл. зависити) – онај ко од некога/нечега зависи придев (какав?) – зависан Зависницима се не сматрају само они који болују од до сада познатих болести зависности, него и многи млади који су зависни од компјутера.	завистан од дувана, завистници,
<b>завистан</b>	(од им. завист) придев (какав?) завистан – онај ко завиди некоме на нечему, завидљив, пун зависти	зависан је на колегу
<b>задњи/последњи</b>	Један придев може имати више значења, а антоним (реч супротног значења) може задржати једно. У просторном значењу је јасно: предње – задње: <b>предња и задња седишта, предњи и задњи улаз.</b> Кад је реч о неком низу разлика се изгубила: <b>последњи поздрав, у задње време...</b>	/
<b>заменити</b>	заменим, замениш, замени...	заменути
<b>заспати</b>	гл. заспати, утонути у сан ја заспим ми заспимо ти заспиш ви заспите он заспи они заспе/заспу Пијем кафу да не заспим, мада знам да то само тренутно делује. Како се ти бориш да не заспиш?	Пијем кафу да не заспем. Како се ти бориш да не заспеш?
<b>засути</b>	гл. засути, затрпати ја заспем, ти заспеш, он заспе...	/
<b>захвалити</b>	изразити захвалност Захваљујем на позиву, прихватам, доћи ћу.	/
<b>захвалити се</b>	учтиво одбити нешто Захваљујем се, али нажалост нећу моћи да дођем. Норма нашег језика не поставља никакво ограничење у вези са употребом овог глагола, али даје препоруку.	/


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>због и ради</b>	Ова два предлога немају истозначење, а често се користе као синоними. <b>Због</b> означава <b>узрок</b> : До незгоде је дошло због пребрзе вожње.  <b>Ради</b> означава <b>циљ</b> односно <b>намеру</b> : Нисам уписао ЦОПО само ради сигурног запослења. Тренира свакодневно ради постизања бољих резултата.	До незгоде је дошло ради пребрзе вожње.  Уписао сам ЦОПО због остварења свог животног сна.
<b>знак</b>	мн. знаци, дат. знацима Саобраћајни знаци морају бити јасно уочљиви. Може и: знакови, знаковима.	/
<b>значка</b>	дат. (чему?) значки На значки ЦОПО-а су полазник и полазница испред школске зграде.	значки
<b>И</b>		
<b>иако</b>	<u>Састављено</u> ако значи премда, мада. Иако је видео знак, није га поштовао.  <u>Растављено</u> ако значи и у том случају. И ако се слажете, и ако се не слажете са одредбама Закона, морате их поштовати.	/
<b>идентитет</b>	идентичан, идентификациони број, идентификовати	индентитет
<b>и др.</b>	и други (и друго)	идр.
<b>извинити се</b>	извинити се (рус.) – рећи некоме: „Извини.“ Возач аутомобила се извинио бициклисти којем је пресекао пут.	извинути се некоме Возач се извинуо.
<b>извинути се</b>	искривити се, извити, савити	/
<b>имати</b>	Имати не значи бити, него поседовати. Било је више људи него што смо очекивали.	Имало је више људи.
<b>имејл</b>	в. е-пошта	е-мејл
<b>инж.</b>	скраћено од инжењер	инг.
<b>иницијали</b>	Петар Петровић: П. П.	ПП, П.П.
<b>инјекција</b>	Изговара се и пише са <b>ј</b> . Колеги је лекар преписао 10 инјекција.	инекција ињекција





Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>интернет</b>	<p>У ПР пише да је интернет у свести корисника престао да значи име компаније и зато се ова реч пише малим почетним словом.</p> <p><b>интернет страница, интернет налог</b> и сл. – одвојено</p> <p>Аутор Речника интернета и дигиталне комуникације објашњава да интернет никада није ни био назив компаније (већ телекомуникациони сервис који нуде бројне компаније), нити су корисници тако мислили, а малим словом се пише због неких других разлога (постао је исто што и радио и телевизија – опште присутан медиј).</p>	Интернет, интернет-страница, интернет-налог
<b>интерпункција</b>	<p>Знаци интерпункције су: тачка, зарез, црта, тачка са зарезом, наводници („доњи на почетку, а горњи на крају навода“), упитник, узвичник, цртица, три тачке и остали правописни и помоћни знакови.</p> <p><u>Стоје непосредно иза речи</u> на које се односе, без размака. Размак следи после ових знакова, као у овом објашњењу.</p>	Знаци интерпункције су : тачка ,зарез , црта,наводници .....
<b>интоксикација</b>	1. тровање, 2. опијеност, занесеност интоксицирати	интоксинација
<b>инфаркт</b>	срчани удар	инфракт
<b>ин флагранти</b>	на делу ухватити <b>Затечен је ин флагранти, на делу.</b>	
<b>и сл.</b>	и слично	исл.
<b>испред</b>	<p>ПР наводи као погрешну употребу предлога <b>испред</b> у значењу <b>у име</b>.</p> <p>„Обраћам вам се у име Полицијске управе.“</p> <p>Међутим, неки речници (Речник САНУ, једнотомни и шестотомни Речник Матице српске) као једно од значења предлога <b>испред</b> дају и <b>заступање, представљање, у име, уместо; указује да нешто потиче од некога.</b></p>	/
<b>исти, горепоменути, горенаведени, већ горе наведени, напред именовани, наведено лице...</b>	<p>Ове речи и изрази користе се искључиво у административном стилу. У новије време и ту делују архаично, окоштало, неправилно.</p> <p>У српском језику постоје заменице. Требало би их користити уместо ових примера.</p> <p>Некада је реч коју не желимо да понављамо (нпр. нечије име) могуће једноставно изоставити, јер је из контекста јасно о коме/чему се ради.</p>	/
<b>исто/такође</b>	Или исто или такође.	исто такође
<b>итд.</b>	и тако даље	и т. д.

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>-ити</b>	в. –ети, –ити	/
<b>ићи кући, бити код куће</b>	Уз глаголе кретања: <b>идем кући, идем зубару, одлазим лекару, журим фризеру...</b> Уз гл. мировања: <b>код куће сам, код девојке сам, седим код пријатеља, чекам на ред код зубара.</b>	идем код куће, идем код доктора  Кући сам поподне.
<b>Ј</b>		
<b>ј</b>	<b>Ј се пише између и и самогласника: а, е, и, у.</b> Дакле: ија, ије, ији, ију – <b>иј + самогласник</b> (осим о). Изузетак су неке сложене и стране речи: <b>иако, антиамерички, архиепископ...</b>  <b>Ј се не пише у скупу ио: био, радио, милион, фиока...</b> Изузев када се основа завршава на ј: <b>судијо, артиљеријом, старијом...</b> <b>Ј се не пише у склопу самогласник + и: каиш, наиме, лаик, наиван, кокаин, наискап...</b> Али: <b>мајица, утајити, догађаји...</b>	<b>бијо, милијон, фијока</b>  <b>кајиш</b>  <b>маица</b>
<b>јавноправни</b>	Јавноправни приходи су они које држава наплаћује на основу свог финансијског суверенитета из дохотка грађана, а путем пореза и такси.	јавно правни
<b>јавни бележник</b>	То је контролор законитости правног промета, који за свој рад одговара професионално али и материјално. придев – <b>јавнобележнички</b>	јавно бележнички
<b>једанпут</b>	један + пут један једини пут	једампут
<b>једно-</b>	једносмеран, једномесечни, једнообразан; једноипосатни, једноипособни	једно смеран, једно-смеран
<b>језички</b>	Односи се на говор: <b>друштвено-језички смер, језичке грешке...</b> Али: <b>једнојезични речник, двојезична настава...</b>	<b>двојезички и једнојезички речници</b>
<b>језични</b>	термин из анатомије, односи се на <b>део тела</b>	/
<b>је ли</b>	је ли, да ли је <b>Је ли усвојен нов Закон о саобраћају?</b> Скраћено се пише: <b>је л', је л' тако, је л' те...</b> <b>Може и:</b> <b>јел', јелте, јелда</b> – као узречица, у разговорном стилу.	Не значи: <b>јер, зато што.</b> <b>Јер усвојен нов Закон?</b> <b>јел</b>
<b>јер</b>	<b>Јер</b> значи <b>зато што</b> , а не: да ли. <b>Положио сам испит јер сам се баш добро спремао.</b>	Јер си положио испит?
<b>јефтин</b>	ПР наводи да су бољи и обичнији облици: <b>јефтин, јефтиноћа</b> него <b>јевтин, јевтиноћа.</b>	/

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
ЈМБГ	јединствен матични број грађана	Ј.М.Б.Г.
„југо“	акузатив (шта видиш?) је једнак номинативу По граду возим „југо“. в. марке и модели аутомобила	Возим „југа“.
југо-	југоисток, југозапад југоисточни, југозападни	југо-исток, југозапад
јун, јул	Мада су краћи облици имена ових месеци правилнији, допуштени су и дужи: јуни, јули. У српском језику имена месеци пишу се <u>малим</u> почетним словима.	Јун, Јуни Јул, Јули
<b>К</b>		
к(а)	Правопис налаже, а и лакше је изговорити предлоге <b>к</b> и <b>с</b> ако се прошире самогласником а, кад се нађу испред речи које почињу сличним гласовима: <b>ка</b> командирџу, <b>ка</b> зиду. <u>Дакле:</u> к = ка.	к’
каиш	У множини је исправно и <b>каиши</b> и <b>каишеви</b> .	кајиш
какао	ген. какаоа, дат. какаоу Бацила му је <b>какао</b> в прах у очи.	какаа, какау
калодонт	Данас се (погрешно, али уобичајено) употребљава у значењу „паста за зубе“, као што се каже и џип – мислећи на било које теренско возило.	каладонт
карта	ген. мн. је: карата Ради на издавању личних карата.	карти
католикиња	као и католик	католкиња
квоцијент	(лат. quotiens – колико пута) – количник, резултат дељења IQ (енгл. intelligence quotient) – квоцијент интелигенције, мера умних способности појединца, израчуната помоћу одговарајућих тестова	коефицијент интелигенције
к. д.	кривично дело	кд, КД. К.Д.
кијати/кихати	Презент – <b>кијам</b> , <b>кијаш</b> , <b>кија</b> , <b>кијамо</b> , <b>кијате</b> , <b>кијају</b> ; прилог садашњи – <b>кијајући</b> .  Исправна су оба облика: <b>Ушао је у собу кијајући</b> . <b>Ушао је у собу кишући</b> . <u>Може и:</u> презент – <b>кишем</b> , <b>кишеш</b> , <b>кише</b> , <b>кишемо</b> , <b>кишете</b> , <b>кишу</b> ; прилог садашњи – <b>кишући</b> .	/

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>-(к)иња</b>	<p>У новије време се све више обраћа пажња на именице ж. рода којима се означавају занимања. Не мора то бити ни помодарство, ни феминизам. Некада се жене нису бавиле неким „мушким“ занимањима. Затим, у српском језику постоји граматичко правило по којем се речи у реченици морају слагати по роду, броју, падежу...</p> <p>Дакле мора се рећи:  <b>Студенткиња је положила испит.</b></p> <p>Неким именице са суфиксом -(к)иња необично звуче: таксисткиња, пешакиња, психолошкиња (мада би у духу српског језика и по аналогiji са: учитељица, наставница, професорица и сл. били сасвим прихватљиви и облици: психологица, педагогица, тренерица...). То је само ствар навике. Кад се устале у језику, биће уобичајене као и: <b>племкиња, слушкиња, кнегиња.</b> (Нико не би рекао: кнез Милица!)</p> <p>Требало би да од маја 2024. године ступе на снагу одредбе Закона о родној равноправности које се односе на обавезну употребу родно осетљивог језика, према којим ће сви они који их се не буду придржавали трпети законом предвиђене казне. Многи очекују да ће се законодавци пре тог рока консултовати и са неким језичким стручњацима. Пустимо ипак језик да се сам развија, а у њему ће већ по потребама које живот доноси, неке речи нестајати, а нове настајати.</p>	<p>Студент је положила испит.</p>
<b>коверат</b>	<p>коверта  <b>Може и: куверат, куверта.</b></p>	<p>коферта,  куферта</p>
<b>кофицијен(а)т</b>	<p>множитељ у каквом алгебарском изразу  ген. јед. <b>кофицијента</b>;  мн. <b>кофицијенти</b>, ген. мн. <b>кофицијената</b>  в. <b>квоцијент</b></p>	<p>кофициент</p>
<b>који</b>	<p>Облици ак. <b>кога, којег(а)</b>, односе се искључиво на <b>жива бића: возач кога смо зауставили.</b></p> <p>Облик <b>који</b> стоји уз појмове који означавају нешто <b>неживо: аутомобил који смо прегледали...</b>  Али: <b>Народ који не чува свој језик, губи идентитет.</b></p>	<p>Аутомобил кога смо зауставили.    кои</p>
<b>компаније</b>	<p>Називи компанија пишу се великим почетним словом, како домаће, тако и стране: Гугл, Епл, Мајкрософт...</p>	<p>гугл, епл</p>


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>консултовати (се)</b>	Консултујемо се <b>са</b> неким, а консултујемо нешто (неживо). Консултоваћу се <b>са</b> стручњацима о вакцини. Консултоваћу неке озбиљне сајтове и научне часописе.	Консултоваћу лекара.
<b>контактирати</b>	успоставити контакт <b>са</b> неким, разговарати са неким, договорити се са неким... Уколико имате још неких питања, контактирајте <b>са</b> правником.	контактираћу те (= разговараћу те)
<b>контингент</b>	(нем. Kontingent, од лат. contingere – досегнути, домоћи се) 1. у трговини – расположива/уговорена количина робе; 2. у војсци – број људи у оквиру неког већег састава	контингент
<b>контроверзан</b>	споран, противречан, нерешив	контраверзан
<b>концентрисати (се)</b>	ПР препоручује као боље концентрисати се, него сконцентрисати се.	/
<b>координатор</b>	онај који усклађује, усаглашава <b>координаторка</b> , координаторки	кординатор
<b>кореспонденција</b>	(лат. correspondentia) – писање писама, преписка; веза, промет, саобраћај; сагласност (нпр. у схватању)	кореспонденција
<b>корпус деликти</b>	(лат. corpus delicti – тело, предмет преступа) прав. предмет којим се доказује кривично дело У ужем смислу односи се на предмет који доказује кривицу: <b>Пронађен је шал којим је жртва задављена.</b> У праву подразумева правило да се пре доношења пресуде мора доказати да преступ постоји. У говорном језику овај израз значи очит доказ ма какве кривице.	
<b>Косовац</b>	По аналогији са: <b>Сремац, Шумадинац, Босанац...</b> <b>Косовка девојка</b> , а не Косоварка. Акцентат је исти и за м. и за ж. род. Косовар је алб. облик.	/
<b>кочни</b>	нпр. <b>кочни механизам</b> <b>Може и: кочиони</b> (и чешће је), али је боље кочни.	/
<b>кривичноправни</b>	Пише се састављено.	кривичноправни кривично-правни
<b>критеријум</b>	мерило, основа према којој се нешто оцењује <b>Може и: критериј.</b>	критериум

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
куда	Стоји уз глаголе кретања. Куда идеш? Куда год путовали, морамо поштовати саобраћајне прописе. в. где	Где идеш?
курукулум вите	(лат. curriculum vitae) – ток живота, животопис, радна биографија в. си-ви	/
кћи	ном. Ово је кћи наше полазнице. ген. Од кћери једног полицајца се и очекује да се не плаши униформе. ак. Видим кћер нашег колеге. <u>Може и:</u> ћерка и кћерка.	/
кући види: ићи кући, бити код куће	Уз глаголе <u>кретања</u> – <u>кући</u> : идем кући. Уз гл. <u>мировања</u> – <u>код куће</u> : код куће сам. Сад журим кући и бићу код куће цело поподне. Није био код куће кад смо га тражили. Код куће сам, одмарам <u>се</u> .	Кући сам. Није био кући кад смо га тражили.




## Л


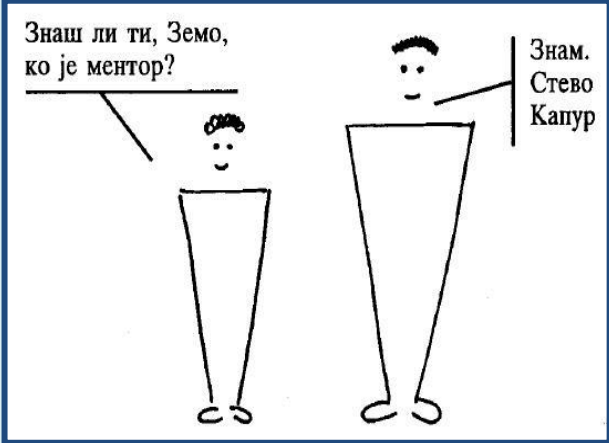
лапус	грешка у говору или у писању	
ласер	Енглеска скраћеница од Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation.	лејзер
-лац	Л у суфиксу именица као што су: <b>учинилац</b> , <b>тужилац</b> , <b>починилац</b> , <b>вршилац</b> (дужности), <b>преводилац</b> , <b>пошиљалац</b> , <b>слушалац</b> , <b>гледалац</b> , <b>руководилац</b> , налази се у ном. јед. (ко?) и у ген. мн. (кога?) – <b>слушалаца</b> , <b>руководилаца</b> .  Наш преводилац ће превести тај текст. Од свих руководилица се очекује да буду пример запосленима.	починиоц тужиоц руководиоц гледаоц


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
лажно-	лажнонаучни, лажнопатриотски в. псеудо-	/
лаптоп	(енгл. laptop – на крилу, од lap – крило и top – горња страна) м. је рода, ген. лаптопа, мн. лаптопи Са твог лаптопа пребацићу податке на свој.	лап топ, лап-топ лаптопови
лингва франка	(лат. lingua franca) – мешавина језика која се користила за споразумевање у средоземним лукама; језик који се користи за споразумевање међу људима различитих националности Некада су то били грчки, латински и језици колонијалних сила. Данас је то енглески. Језици који ће по броју говорника, а и услед геополитичких промена, вероватно постати међу водећим у 21. веку јесу: кинески, хинди, арапски и шпански, али и јапански, немачки, руски, француски и португалски. – Уз свој матерњи (који се не рачуна у стране) и енглески који је тренутно светски службени језик, лингва франка, морали бисте знати и један страни – говорила нам је наша професорица. – Будућност је вишејезична.	/
лице	Административни стил мора бити кратак, јасан, недвосмислен, без сувишних понављања. Често се у извештајима и др. писменима може срести понављање речи лице.  Постоји неколико могућности како избећи коришћење, или бар понављање, ове речи. 1. Могуће је поновити презиме (не име) онога о коме је реч. 2. У српском језику постоје личне заменице (он, она, оно; они, оне, она). 3. Често је довољно јасно о коме је реч, тако да се не мора ништа понављати. Ако је у једној реченици написано да је Марко Марковић нешто урадио, а у следећој се наставља извештај о том догађају, јасно је из глаголског облика да је реч баш о њему.  На месту догађаја Марковић је ударио 5-годишње дете ударцем песницом у пределу лица.	На лицу места поменуто лице ударило је малолетно лице од пет година ударцем песницом у пределу лица.
л. к.	лична карта	лк, л.к.
<b>Љ</b>		
-љење	делење, паљење, опаљење, запаљење, опредељење али: запослење, покољење ијек. покољење	делење, оделење, (о)палење, запалење, определење






Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
љубав	инстр. (с) љубављу, за љубав некоме Урадићу то теби за љубав.	за љубав некога
љубазан	/	љубезан
љубитељка	дат. љубитељки, ген. мн. љубитељки	/
љут	комп. љући	љутији
<b>М</b>		
магистранд	(н лат. magistrandus) – онај ко се спрема за магистарски испит, кандидат за научни степен магистра в. докторанд	магистрант
марке и називи фабричких производа	Пишу се малим словом, препоручујемо са наводницима јер означавају предмет, тј. производ: „дрина“, „морава“, „парабелум“, „колт“... Али име фабрике – великим словом: „Ситроен“. Мерцедес – ж. име, „Мерцедес-Бенц“ или разговорно само „Мерцедес“ – фабрика, „мерцедес“ – аутомобил Лупа као максим/„максим“ (митраљез) по дивизији.	Лупа као Максим по дивизији.
марке и модели аутомобила	Пишу се малим словом. Прецизније би било писати их са наводницима (који се пишу овако као у сл. примерима): „застава 101“, „ланча“, „рено 4“... Именице мушког рода које означавају аутомобилске марке („ситроен“, „опел“, „ламборгини“ итал. – lamborghini...) мењају се исто као наша реч прозор: Отвори сам прозор. Дакле, акузатив (шта видиш?) је једнак номинативу: Зауоставили смо „мерцедес“, „ауди“, „голф“ и „форд“. Купио сам леп нов „ситроен“. Правопис дозвољава и писање без наводника: мерцедес, ауди, форд, ситроен... Возач је погрешно паркирао свој мерцедес испред Мерцедесовог музеја у Штутгарту.	Возим „опела“. Отворио сам прозора. Зауоставили смо „мерцедеса“.  Цитроена цитроена
ментор	Исправно је: вок. (хеј!) ментору и менторе, инструм. (са) ментором и (са) менторем.	/




Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
		
<b>ментор координатор</b>	Две речи, обе се мењају по падежима: од менторке координаторке, са ментором координатором, о менторима координаторима...	ментор-координатор
<b>минут</b>	мин.	м.
<b>мушка имена на -ј</b>	Мушка имена која се завршавају на -ј (Доситеј, Алексеј, Сергеј, Андреј, Иринеј) у вокативу имају -у: <b>Доситеју, Алексеју, Сергеју, Андреју, Иринеју.</b> Поштовани господине Сергеју! – Андреју, закључај канцеларију. в. именице – вокатив	– Хеј, Андреј! Господине Сергеј...  Исто је као: – Хеј, Милан!
<b>мр</b>	магистар в. др	мр., мр., мр (вел. сл. на почетку реда)
<b>Н</b>		
<b>надимак</b>	Великим словом, без наводника: Петар Марковић Буца, Звер, Црни...	„бели“, „Бели“, бели...
<b>нажалост и на жалост</b>	Састављено као прилог: <b>Нажалост, десило се нешто ружно.</b> На жалост – кад следи генитив: <b>На жалост свих нас...</b>	/
<b>нај-</b>	У суперл. се увек пише састављено: <b>најјачи, најјефтинији, најнижи, најнепажљивији...</b>	нај јачи, нај бољи...
<b>написмено и на писмено</b>	Зависи од значења. <b>Образложите то написмено.</b> <b>Реаговали су тек на писмено упозорење.</b>	/
<b>нарко-дилер</b>	Пише се увек са цртицом, то је полусложеница, као и: <b>нарко-мафија, нарко-тржиште, нарко-бизнис...</b>	нарко дилер
<b>народи, народности, становници места...</b>	Пишу се великим почетним словом (у јед., мн., ж. и м. роду): <b>Срби, Словакиња, Кинез, Американка, Ром, Чачанин, Новобеограђани, Лала, Соса, Чурушкиња...</b>	срби, босанка, кинез, црногорац, ром, циганчица


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>насеље, село, град, држава, континент</b>	Великим словом пишу се у овим називима све речи осим предлога и везника: <b>Мали Мокри Луг, Прибој на Лиму, Нови Београд, Лиман, Босна и Херцеговина, Народна Република Кина, Северна Америка...</b>	Мали мокри луг Народна република Кина
<b>небитно</b>	Боље: није битно, није важно, небитно је, неважно је.	/
<b>нек/нека</b>	Равноправна су оба облика, са и без а. У краћем облику се не пише апостроф на крају речи. <b>Поручите колеги нек(а) дође сутра у 10.</b>	нек´
<b>Н. Н.</b>	(лат. <i>non nescio</i> ) – не знам име У ПР стоји: „каткад и ћирилицом“ <b>Н. Н.</b> Односи се само на имена људи, а не и на непознате предмете.	НН, N N Украден је бицикл Н. Н. марке.
<b>нон-пејпер</b>	Полузваничан или недовршен документ, став, намера да се на некога утиче или да се попусти притисак. Светска администрација усвојила је овај термин крајем 20. века, а о њему је писао Јован Ћирилов у Нину: У случају нон-пејпера, реч је о принципу „ништа није договорено док није коначно договорено“. Дакле, термилошки нон-пејпер је као нешто чега нема јер је пука скица. Наравно, озбиљна скица, на којој се каткада дуго радило, да би једном била прихваћена и спровођена у дело.	нонпејпер нонпејпер
<b>Њ</b>		
<b>Њ. в.</b>	Његово (Њено) величанство (височанство)	Њ. В.
<b>Њ. е.</b>	Његова (Њена) екселенција	Њ. Е.
<b>његов/Његов</b>	У писаном обраћању високим државним и црквеним представницима пише се велико почетно слово заменица као израз поштовања: <b>Његова екселенција амбасадор, Његова светост патријарх српски Павле, Његово/Њено величанство (височанство)</b>	његова екселенција
<b>Њ. св.</b>	Његова светост	Њ. Св.
<b>њушка</b>	дат. њушци, ген. мн. њушки <b>Кад службени пас прегледа возило које је било у покрету, ауспух је врео и пас може добити опекотине на њушци.</b>	Пас може добити опекотине на њушки.


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>О</b>		
<b>оба</b>	обојица кандидата обе колегинице оба испитаника, оба детета  ПР допушта и <b>обадва, обадве, обадвоје</b> (мада су то плеоназми), вероватно у ситуацијама када се жели нагласити да су у питању баш два/две/двоје.	/
<b>од... до</b>	После <b>од</b> следи <b>до</b> : <b>Радим од 7 до 15.</b> Или се пише црта (дугачка, без размака): <b>Радим 7-15.</b> (Чита се: од 7 до 15.)	Радим од 7 – 15.  Радим од 7-15.
<b>одредба</b>	ген. мн. <b>одредаба</b> <b>На основу одредаба Закона о полицији...</b>	одредби
<b>од стране</b>	Требало би рећи ко је шта урадио. <b>Патрола га је привела.</b> – Ударио сам га – признао је <b>младић</b> .	Приведен је од стране патроле. Ударен је од стране мене.
<b>одељење</b>	Придев је: <b>одељен</b> , а не оделен.	оделење
<b>одељењски и одељенски</b>	<b>Одељењски</b> (или <b>одељенски</b> ) старешина је заказао састанак.	оделењски
<b>одмарати се</b>	повратни глагол (као: облачити се, бријати се, туширати се, чудитити се, радовати се, питати се, смејати се...) <b>Одмарам се данас. Одмарам очи, ноге, душу...</b>	одмарам,облачим, бријем, чудим, радујем, смејем...
		
<b>о. м.</b>	овог месеца ијек. о. мј.	ОМ о.м.

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>омбудсман</b>	народни правобранитељ, заштитник права грађана Реч омбудсман (швед. <i>ombudsman</i> ) у шведском језику означава особу која „има слуха за народ“. Овај парламентарни повереник имао је за задатак да спречи да краљ и влада игноришу законе.	омбуцман
<b>-оница</b>	спаваоница, свлачионица, чекаоница, учионица, читаоница, чистионица...	спаваона, чекаона, учиона, чистиона
<b>опште-</b>	општеобразовни	опште образовни, опште-образовни
<b>освојити</b>	императив (заповедни начин): / освојмо освој освојте нека освоји нека освоје Освој награду! Као: Сазнај, изброј и додај!	Освојинаграду!  Сазнаји, изброји, додаји!
<b>П</b>		
<b>пасус</b>	Део текста који почиње новим редом.	пасос
<b>пешакиња</b>	Из овог облика речи одмах је јасно да је реч о женској особи. У новосадском листу „Дневник“ пронашли смо овакав пример: Јуче је у саобраћајној незгоди (...) страдала једна пешакиња. Та реч још није стандардизована, али уколико се буде користила, усталиће се у језику. в. -киња	/
<b>податак</b>	мн. подаци То су поверљиви подаци.	податци
<b>полицајац</b>	вок. – Господине полицајче, да Вас нешто питам. инстр. – (са) полицајцем придев – полицијски Разговарам са колегом полицајцем о полицијским униформама.	– Госпо’н полицајац!  са полицајцом о полицајским о полицијским
<b>полицајка</b>	Реч је настала је по аналогији са другим речима за занимања у женском роду са наставком -ка: професорка, фризерка, докторка...  Језик прати нове појаве у животу, стално се мења, жив је. Нове речи у почетку могу да звуче необично, али се после неког времена одомаће и постану прихваћене. в. –(к)иња	жена полицајац жена кувар жена фризер

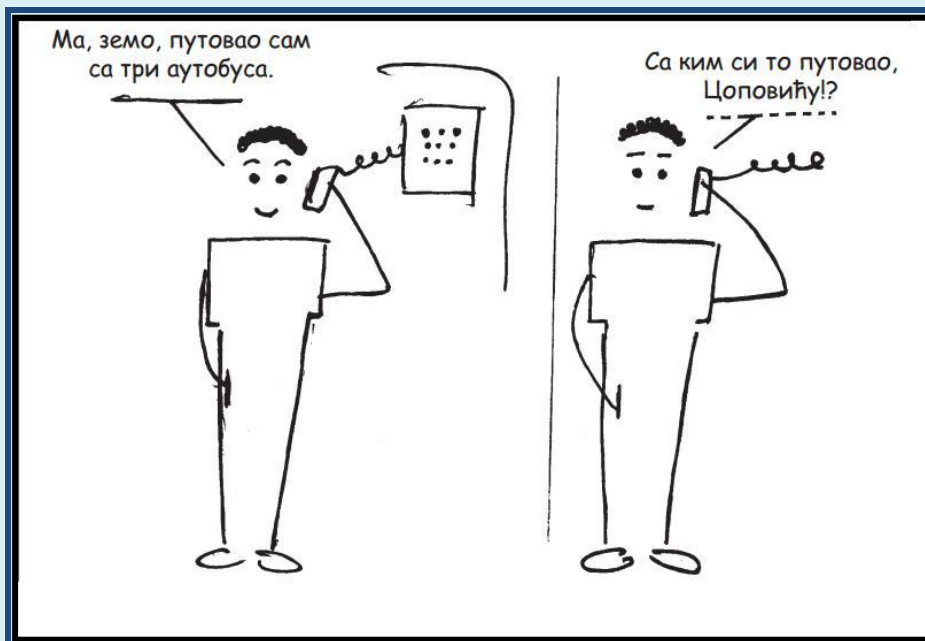
Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>полицајац ментор</b>	Две речи, обе мењамо по падежима: од полицајца ментора, о полицајцу ментору, са полицајком менторком...	полицајац-ментор
<b>полицјиска испостава, станица, сектор, управа и сл.</b>	<p>Малим словима пишу се називи организационих јединица када су то заједничке именице. Свака полицјиска управа има посебан жиро рачун.</p> <p>Када се мисли на одређену организациону јединицу, то је њено име и пише се великим словом. Саобраћајна полицјиска испостава Полицјиска станица Звездара Сектор за ванредне ситуације Управа криминалистичке полицје Хеликоптерска јединица</p> <p>Дирекцију полицје чине: организационе јединице у седишту МУП-а, Полицјиска управа (ПУ) за Град* Београд и подручне полицјиске управе (ППУ) и полицјиске станице (ПС).</p> <p>Ако се наводе у множини, пишу се малим словом: Министарство унутрашњих послова уписаће у Центар за основну полицјиску обуку у Сремској Каменици 150 полазника са подручја полицјиских управа у Зајечару, Зрењанину, Јагодини, Крагујевцу, Нишу, Панчеву, Прокупљу и Сомбору.</p> <p>Скраћено се пишу великим словима, без тачака: ПИ, ПС, МУП, ЦОПО, ПТЈ, САЈ...</p> <p>Када се мењају по падежима наставци се пишу са цртицом, малим словима: У ЦОПО-у, из МУП-а, са ОЕБС-ом, на СД-у и сл.</p> <p>* У Правопису стоји да се Град као административна јединица пише великим, а у Закону о полицји пише се (још увек) малим словом.</p>	Свака Полицјиска управа има посебан жиро рачун.

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<p><b>ПОТПИС</b></p>	<p>Великим почетним словом прве речи пишу се уз име у потпису: звања, функције, чинови и све речи којима се идентификују одговорна лица, када се налазе на почетку реда.</p> <p>Полицијски службеник <i>Јмакан</i> Јан Макан, потпоручник</p> <p>Одштампано име и презиме, стоји <u>испод</u> својеручног потписа. Дакле –<b>прво руком, а испод штампано.</b></p> <p>Командир ПС Бач Капетан <i>РРатков</i> Ратко Ратков</p> <p>Начелница Центра Главна полицијска саветница* <i>Биљана Пушкар</i> Биљана Пушкар</p> <p>*Иако је било неколико иницијатива да се уведу чинови и звања, као и називи радних места у женском роду и да уђу у званичну употребу, то до данас није урађено. У Војсци и Министарству одбране имају чинове у женском роду, али у МУП-у не тако да и даље имамо ситуацију да је начелник сагласна: <b>САГЛАСНА НАЧЕЛНИК СЕКТОРА</b> Катарина Томашевић Скупштина Републике Србије је 20. 5. 2021. усвојила Закон о родној равноправности те је извесно да ће промене уследити и у МУП-у.</p>	<p>Пол. Службеник Ј. Макан</p> <p>потпоручник Ј. Макан</p> <p>командир ПС Бач капетан Р. Ратков</p> <p>начелница Центра главна (...) Б. Пушкар</p>
<p><b>преводитељка</b></p>	<p>Као и: <b>водитељка.</b> Наша преводитељка је одлично преводила излагање госта на семинару.</p>	<p>жена преводилац</p>
<p><b>презимена</b></p>	<p>У српском језику се (осим у списковима) прво пише име па онда презиме. Препоручљиво је да се свака старија женска особа ослонљава са: госпођо, дакле тако као да је удата. Ако удата жена има два презимена прво је девојачко, а друго мужевљево. Удвојена женска и мушка презимена пишу се <u>без</u> цртице: <b>Аница Савић Ребац, Вук Стефановић Караџић, Аранка Кмећ Јовић...</b></p>	<p>Аранка Кмећ-Јовић</p>


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>преседан</b>	1. случај који се раније није догодио и узима се као пример за будуће догађаје <b>без преседана</b> до сад невиђено, нечувено 2. одлука суда или административног органа која се узима као пример у решавању сличних случајева <i>Да би једна судска одлука била преседан, она мора установљавати нову употребу и ново примењивање закона.</i> <i>Могло би се рећи да је ова пандемија довела до кризе без преседана.</i>	Та оцена мог бившег шефа била је преседан (изузетак).
<b>применљив и примењив</b>	Правопис допушта оба облика. Усвојићемо оно што је применљиво у нашој струци.	/
<b>притом и при томе</b>	Састављено у значењу: <i>истовремено.</i> <i>Возио је певајући притом.</i> Растављено у значењу: <i>уз то.</i> <i>Како то савладати, а при том(е) остати нормалан?</i>	/
<b>програми и оперативни системи</b>	Великим почетним словом пишу се и називи програма и оперативних система: <i>Виндоус, Линукс, Ворд, Ексел, Офис, Андроид, Скајп...</i>	виндоус, ворд, ексел
<b>против-</b>	противтерористички, противпожарни, противдиверзиони, противправни, противпредлог, противприродан	против терористички, против-терористички
<b>P. S.</b>	(лат. post scriptum /пост скрипtum/ – после написаног) Правопис дозвољава и писање ове скраћенице ћирилицом: <i>П. С. и ПС (са и без тачака).</i>	П.с. п. С.
<b>псеудо-</b>	(грч. pseudos – лажан) <i>псеудографија</i> (састављено) – кривотворење, фалсификовање списа; <i>псеудодемократија...</i>	/
<b>пут</b>	мн. путеви	путови
<b>Р</b>		
<b>ради</b>	в. због	/
<b>радио-апарат радио-веза</b>	са цртицом (полусложенице)	радио апарат радиоапарат
<b>радиоактиван</b>	састављено кад се односи на зрачење	радио активан
<b>разочарање</b>	у ПР стоји: боље него разочарење	/
<b>ранг-листа</b>	са цртицом (полусложеница) <i>Након пријемног испита, биће објављена ранг-листа кандидата.</i>	ранг листа
<b>рвач</b>	рвање, рвати се	хрвач, хрвање...

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>рејон</b>	(фр. rayon) – срез, округ, део града, обим који обухвата нека надлежност Патрола је обишла рејон... Рејонски рад полиције је веома значајан за локалну заједницу.  вој. – подручје, област тврђаве, област под домашајем топовске ватре	реон
<b>рендген</b>	Апарат је рендген*, рендгенски снимак, <b>д</b> и <b>г</b> су звучни сугласници, могу да стоје заједно. Презиме је Рентген (Röntgen) и не можемо га мењати и прилагођавати свом језику.  *Требало би да је и скраћеница РДГ, а не РТГ, кад се пише ћирилицом.	рендген апарат рентген апарат
<b>роба</b>	Пошто је збирна именица, нема множину. Царине се сва роба.	Царине се све робе.
<b>РС</b>	Република Србија Р Србија	Р.С. Р. С. Р. Србија
<b>С</b>		
<b>с = са</b>	Предлози <b>с</b> и <b>к</b> равноправни су са облицима <b>са</b> и <b>ка</b> .	с'
<b>сав</b>	Сво – не постоји! Постоје: сав, сва и све. м. род: <b>сав</b> , од свег(а), свем(у) сав свет, од свег света, свем(у) свету...  ж. род: <b>сва</b> , све, свој сва(та) лепота, од све лепоте, свој лепоти...  ср. род: <b>све</b> , свег(а), свем(у) све време, од свег тог времена, у свем том времену све њихово умеће, све троје колега	свог света свом свету   свог, свом сво њихово умеће сво троје колега
<b>сајтови и интернет претраживачи</b>	Називи сајтова и интернет претраживача пишу се великим почетним словом: Јутуб/Јутјуб, Гугл, Јаху, Амазон, Алибаба, Таргет...	јаху, амазон, алибаба
<b>са у инструменталу</b>	<b>Са стоји</b> уз именице у инстр. када оне означавају <u>друштво</u> . Разговарали смо <u>са</u> осумњиченим. Фотографисали су полицајца <u>са</u> младићем којег је спасао. Путујем <u>са</u> колегиницама.  Предлог <b>са не стоји</b> уз именицу у овом падежу кад она означава неко <u>средство</u> . Возили смо се службеним колима. Запиши то оловком. Лице места је обезбеђено траком. То су подаци којима располажемо.	Возимо се <b>са</b> колима. Пишем <b>са</b> оловком. Подаци са којима...



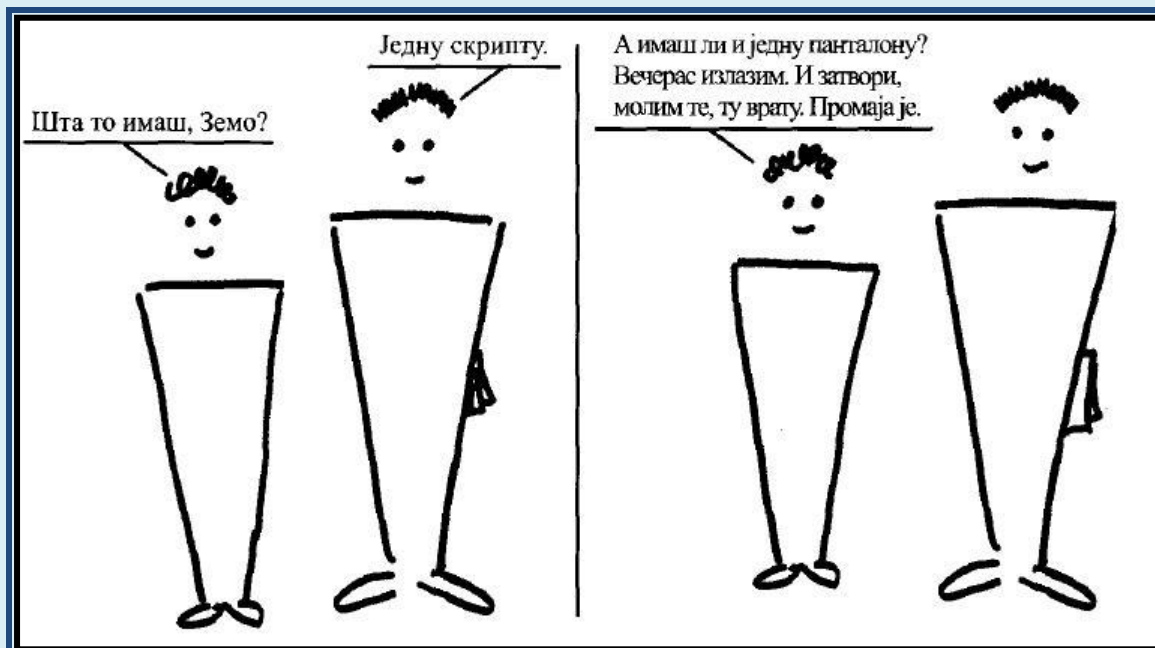


<b>са мном</b>	Пише се одвојено, као и са њом, са њим, с њима. То су <b>две речи</b> : предлог <b>с(а)</b> и лична им. <b>ја</b> у инстр. <u>Промена заменице ја по падежима:</u> номинатив (ко? шта?) – ја генитив (кога? чега?) – мене датов (коме? чему?) – мени акузатив (кога? шта видиш?) – мене вокатив (хеј!) – / инструментал (с ким? <b>чиме?</b> ) – (са) мном локатив (о коме? о чему?) – (о) мени	самном, сањом, сањима
<b>сат</b>	скраћено може: ч, ч. или h (скраћ. за енгл. реч hour) Сутра радим од 13 ч. в. час	h.
<b>сво</b>	не него: све в. сав	сво време
<b>свој</b>	Односи се на субјекат реченице. Он вози <b>свој</b> мотор. (Он је власник мотора.) Он вози <b>његов</b> (нпр. <b>комшијин</b> ) мотор. (Власник је неко други.) Свако има <b>свој</b> број – ти <b>свој</b> , ја <b>свој</b> .	Свако има <b>свој</b> број – ти <b>твој</b> , ја <b>мој</b> .
<b>секретар и секретарка</b>	Јавна или државна функција, правник који се бави праћењем и применом прописа у некој организацији. Негде се зове и пословни секретар. Ако је на тој функцији жена, онда је секретарка.	/


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
секретарица	помоћница директора/директорке (Најчешће су на том месту жене. Мушкарац би био секретар, а не секретарица.)	/
секретер	део намештаја	секретар





село	Све речи, осим везника и предлога, у именима насеља пишу се великим словом: <b>Бачко Петрово Село, Нови Жедник, Радикина Бара, Равни До, Бело Поље, Прибој на Лиму...</b>	Бачко Петрово село Равни до Радикина бара Бело поље
си-ви	(лат. curriculum vitae) – ток живота, животопис, радна биографија  Латински израз курикулум вите се најчешће замењује скраћеницом CV и то (потпуно неоправдано) са енглеским изговором: си-ви, уместо српског: це-ве (како се може чути од наших људи који живе у иностранству).	/
ситроен	Може се писати ћирилицом или у оригиналу, француским алфабетом – citroën, али се ова реч у сваком случају чита ситроен.	цитроен
скрипта	<b>Има само множину</b> (као врата, маказе, панталоне,...), <b>средњег је рода</b> имења се као наша именица <b>врата</b> : у скрип <b>тима</b> / у врат <b>има</b> из скрип <b>ата</b> / из врат <b>а</b> ... (лат. scriptum – (на)писано, писано предавање, писмена наредба; scripta – множина именице scriptum) Може се заменити нашом именицом <b>белешке</b> . в. наочаре	Имам једну скрипту, учим из скрипте, нађи у скрипти, пише у скриптама – исто је <u>као</u> : стоји у отвореној врати, затворити ону врату, разговор иза затворене врате.








<b>с обзиром на</b>	Ова конструкција се често може заменити речју пошто. С обзиром на то да се на Конкурс јавило око 15.000 кандидата, пријемни испит ће трајати дуго. Пошто се на Конкурс јавило око 15.000...	обзиром (да), с' обзиром (на/да)
<b>спаваоница</b>	као и учионица, свлачионица, чистионица	спаваона, чистиона
<b>спасавање</b>	спас, спасен, спасавати Специјалистички тимови баве се спасавањем из рушевина.	спашавање, спашавати
<b>средњо-</b>	средњоевропски, средњорочан, средњошколски	средње-
<b>срећан/сретан</b>	Оба облика су правилна и оба су настала од глагола сретати (се) од којег потиче и им. срећа. ПР даје предност облику срећан, али допушта и сретан (уобичајен у западним крајевима).	/
<b>страшно</b>	У значењу – јако, изузетно, нарочито и сл. често је у разговорном језику, у жаргону, али је непримерено уз речи које значе нешто позитивно у службеној комуникацији, у административном стилу.	страшнодобро страшнолепо
<b>строг</b>	строжи, најстрожи	строжији, најстрожији
<b>сумњати</b>	Као што је именица сумња, тако је и глагол сумњати.	сумљати
<b>супротставити</b>	супрот + ставити	супроставити

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>Т</b>		
<b>тајм-аут</b>	(енгл. time-out) 1. у спорту – кратак прекид игре; 2. кратак предах, пауза	тајм аут тајмаут
<b>-так</b>	У именицама које имају непостојано <b>а</b> у завршетку (-так) у мн. (осим у генитиву) т се губи испред ц:  метак – меци, губитак – губици, задатак – задаци, почетак – почеци, отпадак – отпаци...	метци губитци задаци почетци отпаци
<b>тачка</b>	дат. (о чему?) <b>тачки</b>	тачки
<b>ТВ</b>	телевизија; ТВ програм	тв
<b>т. г.</b>	текуће године	тг, т.г.
<b>тзв.</b>	такозвани	ткз.
<b>тј.</b>	то јест	т. ј. тјс.
<b>трг</b>	Трг слободе, Трг младенаца в. улица	трг Слободе, Трг Слободе
<b>требати</b>	Не мења се по лицима кад стоји уз неки други глагол (у значењу – ваљати): треба да идем, треба да идеш, треба да иде, требало би да знаш, требало је да то ураде...  Кад је сам, то је основни глагол (бити потребан), мења се по свим лицима: треbam те, требаће нам ауто...	треbam да идем требаш да урадиш  Требаш да знаш је као: ваљаш да знаш.
<b>тренерица</b>	По аналогiji, као: <b>васпитачица, учитељица, наставница, професорица.</b>  Тренерка се чешће користи у значењу – спортска одећа. У полицији се говори и пише <b>госпођа тренер</b> , што је вероватно прелазно решење док чиновни, звања и називи радних места у женском роду не уђу у званичну употребу, као што је то у Војсци и Министарству одбране. Мада није неопходно за свако занимање стварати силом облик и у женском роду, бавиле се жене њиме или не, ова реч се лепо уклапа и могла би се одомаћити у језику.	Језички гледано, госпођа тренер је исто као: госпођа учитељ, госпођа спремач, госпођа балетан...
<b>тројица</b>	Сва тројица (три мушкарца) су дошла. Сва тројица су дошли. Правилно је и једно и друго.	двоица, троица
<b>тројка</b>	дат. (коме? чему?) – тројки и тројци ген. мн. (кога? чега?) – тројака и тројки	/


Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>Ћ</b>		
<b>ћао</b>	(итал. сјао – роб, у значењу: слуга сам покоран) Веома уобичајен поздрав, који би било примереније заменити неким од оних које имамо у српском језику и којима се неке жели добро јутро, добар дан, да буде здрав...	/
<b>ћевап</b>	ћевабџија, ћевабџиница	ћевапџија
<b>ћер</b>	в. кћи	/
<b>У</b>		
<b>у вези са (неким или нечим)</b>	Нпр. у вези са Вашим дописом, у вези с тим, у вези са одредбама.. <u>Може и:</u> с тим у вези. Ред речи не мења значење.	у вези нечега, везано за
<b>увис удаљ</b>	састављено (прилози) бацити нешто удаљ, скок увис	/
<b>уво и ухо</b>	Правилно је и једно и друго.	/
<b>удесно, улево у лево, у десно</b>	<u>Састављено</u> као прилог (како?). Трактор је скренуо <u>удесно</u> . <u>Растављено</u> у дословном значењу. Погодио га је <u>у десно</u> раме, а не <u>у лево</u> .	/
<b>ујутро, ујутру</b>	Правилна су оба облика.	/
<b>унапред у напред</b>	Састављено као прилог за време (у значењу – претходно). <u>Унапред</u> смо обавестили све учеснике о пропозицијама такмичења.  <u>У напред</u> наведеним активностима учествоваће и представници Центра. У оваквим примерима боље је изоставити реч напред: <u>У</u> наведеним активностима...	

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
улица, булевар, трг	<p><b>Малим</b> словом пише се реч улица (као и булевар, трг и сл.) и у пуном и у скраћеном облику (ул. и бул.) у неколико случајева.</p> <p>1) Када се та реч може изоставитиј. када није део званичног назива. Станује у улици Сарајевској бр. 36. Станује у Сарајевској бр. 36.</p> <p>2) Ако то није прва реч у називу. Новосадска улица, Студентски трг, Кружни пут, Дунавски кеј, Савска обала</p> <p>3) У набрајању, када је та реч у множини. Саобраћај је измењен у улицама Толстојевој, Пушкиновој и Мише Димитријевића.</p> <p><b>Великим</b> словом пише се улица, булевар и трг ако је то део имена: Улица босанска, Трг Првог маја, Булевар краља Петра I, Трг братства и јединства... Није довољно јасно о чему се ради ако та реч недостаје: Платана, Ослобођења, Триста каплара, Слободе, Младенаца... У Улици платана украден је аутомобил. У саобраћајној незгоди на Булевару ослобођења страдало је једно дете. На Тргу слободе одржаће се скуп посвећен бициклизму. Не пишу се обе речи – и улица и булевар јер је или једно или друго.</p>	<p>Кружни Пут</p> <p>Булевар Краља Петра I</p> <p>Улица Босанска, Булевар Краља Петра I, Трг Братства и Јединства</p> <p>ул. Булевар ослобођења</p>
унапред и у напред	<p><u>Састављено</u> – као прилог за време (у значењу – претходно). Унапред смо обавестили све учеснике о пропозицијама такмичења.</p> <p>У напред наведеним активностима учествоваће и представници Центра. У оваквим примерима боље је изоставити реч напред: У наведеним активностима учествоваће...</p>	/
у ствари	Ово је устаљен прилошки израз (само акценатски обједињен) и пише се одвојено (као и: у корак, у суштини, у бескрај, у сусрет, у стопу, у памет).	у ствари
<b>Ф</b>		
фалити	(нем. fahlen) недостајати, мањкати	хвалити
фото-	<p>Као скраћеница од речи фотографија: фото-апарат, фото-робот, фото-секција.</p> <p><u>Састављено</u>, кад значи светлост: фотоћелија, фотоелеменат, фотосинтеза...</p>	фото апарат
фиока	у фиоци	фијока у фијоки, фијоци

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
флипчарт	м. род, ген. јед. флипчарта један флипчарт, са флипчарта	флип-чарт флип чарт
		
<b>Х</b>		
хапс	хапсана, (у)хапсити, (у)хапшеник	апс
хвалити (у значењу:  недостајати)	германизам фалити (нем. fehlen) – недостајати	Хвали ми још пет година до пензије.
хе-хе-хе	Са цртицом и поновљено ради појачавања утиска.	хе хе хе, хехехе
хеликоптер	Хеликоптерска јединица (ХЈ) је посебна јединица Дирекције полиције.	хелихоптер
хелидром	Реч <b>хеликоптер</b> је настала од грчких речи хеликс (ἑλιξ [hélíks] — „спирала“) и птерон (πτερόν [pterón] — „крило“). Префикс <b>хелио-</b> изведен је од грчког helios што значи Сунце. <b>Хелидром</b> је посебна категорија аеродрома.	хелиодром
хипер-	Пише се увек <u>састављено</u> : хиперактиван, хиперпродукција, хиперкритичан...	хипер активан
<b>Ц</b>		
це-де	(скр. енгл. CD – compact disc) м. род, ген. јед. <b>це-деа</b> <b>це-де ром</b> (енгл. CD-ROM) <u>Може и:</u> компакт-диск, компакт-дискови; или једноставније <b>диск, дискови.</b>	це де, цедеја
центиметар	Префикс (први део речи) центи – (латински centi, од centum – сто) значи стоти део јединице мере која је други део те речи. <u>Може и:</u> <b>сантиметар.</b> скраћеница: <b>цм</b> или <b>см</b>	цантиметар цм. см.
цитроен 	Неправилно. Погледај: ситроен.	/

Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>цифра</b>	Цифре су знаци од 0 до 9, па се каже: <b>једноцифрен број, двоцифрен...</b>	Издвојене су за то милионске цифре.
<b>Ч</b>		
<b>час</b>	час = сат, скраћ. ч. и ч h је скраћ. за енгл. реч hour  Сати и минути одвајају се тачком, а минути и секунде зарезом. Возило је заустављено око 20.30 ч. Било је тачно 14.53,28.	h.  20:30 20,30
<b>честитка</b>	дат. јед. (коме? чему?) <b>честитки</b>	честици, честитци
<b>често</b>	<u>Може</u> : много пута.	често пута
<b>чл.</b>	члан (закона)	чл
<b>Џ</b>		
<b>џепарош</b>	са џепарош <b>ем</b>	са џепарош <b>ом</b>
<b>џију-џицу</b>	<u>Може и</u> : џију-џица.	џијуџица
<b>џин-тоник</b>	/	џин тоник
<b>џинс-</b>	џинс-јакна, џинс-панталоне	џинс јакна
<b>џип</b>	Акузатив је једнак номинативу, као и друге именице м. рода које се завршавају сугласноком. ном. (ко? шта?) <b>џип, прозор, бицикл, мотор, сат...</b> ак. (шта видиш, возиш, заустављаш?) – <b>сат, џип...</b>  Назив ове марке аутомобила често се користи уместо назива за тип возила: теренско возило.	Возим џипа. Отвори прозора.
<b>џудо</b>	џуда, џуду... џудиста, џудисткиња, џудистички, џудо-такмичење  <u>Може и</u> : џудо, џудоа... У Правопису стоји и: џудо-спорт. в. аикидо	џудоа
<b>Ш</b>		
<b>шака</b>	дат. јед. <b>шаџи</b> У десној шаџи држао је оружје.	шаџи
<b>шапка</b>	дат. јед. <b>шапџи</b> На шапџи се налази грб. ген. мн. шапки Која је од ових шапки твоја?	на шапџи
<b>шездесет</b>	/	шесет, шездесет



Појам, реч, израз	Тумачење и примери	 Погрешно
<b>шема</b>	Реч може имати само овај облик ако значи: технички нацрт. шематски, шематизам У другим значењима може и <i>схема</i> .	/
<b>шестсто</b>	Пише се баш тако, да би се по <u>два ст</u> разликовало од редног броја 6. у ср. роду. Имамо <b>шестсто</b> (600) метака. Ово нам је <b>шесто</b> (6. по реду) гађање.	Имамо <b>шесто</b> (600) метака.
<b>шипка</b>	Датив и локатив једнине ове именице гласе: <b>шипци</b> . <b>Појурио је према шипци. О тој шипци говорим.</b> Генитив множине: <b>шипки</b> (поред <b>шипака</b> ). У камиону је пронађено 10 златних шипки.	Појурио је према шипки.

## ЈОШ ПОНЕШТО О ПОЈЕДИНИМ ВРСТАМА РЕЧИ

Глаголи
<p>Глаголи су речи које означавају радњу, стање или збивање. То сви знају, али можда ће бити корисно, сасвим укратко и поједностављено, подсетити се како препознајемо ову врсту речи.</p> <p>1. Глаголи одговарају на питање: шта неко/нешто ради? <b>Полицајац <u>прилази</u> аутомобилу. Аутомобил је <u>прешао</u> преко пуне линије.</b></p> <p>2. Основни облик им је инфинитив: <b>прећи, прилазити.</b></p> <p>3. За разлику од именских речи које се мењају по падежима, глаголи се мењају по лицима и временима: ја пазим, ти пазиш, он пази; пазио сам, пазио си; пазићу, пазићеш...</p>
<p><b>Не</b> се пише <u>одвојено од глагола</u>. Дакле: не знам, не могу, ја не бих... Има само четири изузетка: <b>немој, нећу, немам, нисам.</b> <b>Немој ме звати у биоскоп. Нећу да идем. Немам времена, а ни плату нисам добио.</b></p>
<p><b>Бити</b> <u>Аорист</u> глагола бити: ја <b>бих</b>, ти би, он би, ми <b>бисмо</b>, ви <b>бисте</b>, они бише. <b>Х</b> се изговара и пише само у првом лицу једнине: ја бих. Аорист гл. бити користи се за градњу <u>потенцијала</u>. <b>Дошао бих сутра. Да ли бисте и Ви могли доћи?</b> <u>Презент</u> овог глагола служи за градњу <u>футура II</u>. <b>Тек када буде завршен пријемни испит, биће формирана ранг-листа.</b> Перфекат (или имперфекат) истог глагола служи за градњу <u>плусквамперфекта</u> којим обавезно треба казивати а) старију од две прошле радње, али и б) радњу чије последице више не трају. а) Користи се да опише догађај који се десио пре неке друге прошле радње. <b>Кад су форензичари стигли, полиција опште надлежности је већ била обезбедила место догађаја.</b> Не: <b>Кад су форензичари стигли, полиција (...)</b> је већ обезбедила место догађаја. б) Плусквамперфектом се описује догађај чија последица у садашњости више не важи. <b>Кандидати су били дошли. Дошли и отишли, нису више ту.</b></p>

Кандидати су дошли. Употребом перфекта назначава се да последица радње из прошлости још увек важи, односно да сукандидатијош увек ту.

Био сам изгубиотелефон. Телефон је био изгубљен, али је у међувремену пронађен.

Начин грађења овог времена од облика имперфекта помоћног глагола бити (бејаш написао...) и радног глаголског придева (ргп) данасзвучи прилично архаично.

Препоручујемо облик перфекта гл. бити (ја сам био)+ ргп (дошао).

Напомена: глаголски прилог садашњи и прошли од глагола бити постали су обични придеви.

Разговарали су бивши и будући министар.

Иако без поговора учимо времена у страним језицима, у свом не можемо! Или нећемо?

### Хтети

Презент овог гл. је: хоћу, хоћеш, хоће; хоћемо, хоћете, хоће.

Краћи облици су: ћу, ћеш, ће; **ћемо, ћете**, ће.

## Именице

У писању именица углавном се поставља питање које се пишу великим почетним словом. Велико је прво слово прве речи (наравно, и оне речи које се иначе пишу великим словом) у вишечланим називима (оним који имају више речи), као што су имена организационих јединица МУП-а:

Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације, Национални тренинг-центар за ванредне ситуације...

Звања, занимања, чиновни, титуле, функције и сл. пишу се малим словом, осим ако су на почетку реда (в. потпис).

### Вокатив

У службеној кореспонденцији, као и у усменој комуникацији, важно је обратити пажњу на вокатив који зависи од акцента, завршетка имена и броја слогова у њему.

**Мушка имена** која се завршавају на:

-а и -е (Никола, Андрија, Немања, Раде, Павле, Ђорђе) не мењају се у вокативу;

-г (Миодраг, Предраг) након палатализације добијају ж (Миодраже, Предраже);

-ш (Милош, Радош) у вок. добијају -е (Милоше, Радоше), а у ПР стоји и-у (Милошу, Радошу).

**Женска** двосложна имена на -а са дугоузлазним акцентом (Сара, Мара, Мира, Маша, Маја) у вок. имају -о (Саро, Маро, Миро, Машо, Мајо).

Ако име има кратак акценат (Сања, Ана, Маша, Маја) и у вок. остаје -а (Сања, Ана, Маша, Маја). Дакле, Маша и Маја могу да се изговарају на два начина, па су то четири имена.

## Придеви

Придевиодговарају на питање какво је нешто, чије је или од чега је.

**Не** се пише састављено са придевима: **немогућ, неправилан, неплаћен, некажњен, непрегледан, неупотребљив, нерадан, невиђен...**

### Одређени неодређен вид

Краћим обликом придева описује се појам који се први пут помиње. Нов, непознат, онај уз који би стојао неодређен члан у језицима који имају ту категорију.

Дужи облик је већ поменут, познат.

Посетили смо **реновиран** и **проширен** Дом здравља... Тај **реновиран** објекат **већи** је и **лепши** него што смо очекивали.

Добио сам **нов** тамноплав **прслук** уз униформу. Овај **нови** ми је **мало већи** од старог.

### Присвојни придеви

Ако су изведени од презимена на -ов, граде се наставком -љев:

**Веселинов – Веселиновљев, Павлов – Павловљев, Тургењев – Тургењевљев, Љермонтов – Љермонтовљев** (не: Љермонтова улица, јер се не презива Љермонт).

Присвојни придеви од личних имена могу имати два наставка -ов и -љев:

Бориславов и Борислављев, Мирославов и Мирослављев (али само Мирослављево јеванђење).

### Предлози

Ако се два предлога, који захтевају различите падеже, односе на исту именицу, та именица се мора поновити или се може употребити одговарајућа заменица – уз сваки предлог у одговарајућем падежу.

Граница са БиХ се може прећи са пасошем и без пасоша.

Граница са БиХ се може прећи са пасошем и без њега.

(Не: Граница са БиХ се може прећи са и без пасоша.)

### РЕЧИ ИЗ СТРАНИХ ЈЕЗИКА НАПИСАНЕ ЋИРИЛИЦОМ

Правопис српскога језика, у одељку Прилагођено писање имена из страних живих језика (транскрипција) пише: „У писању туђих властитих имена у нашем стандардном језику примењују се два поступка: прилагођено писање (применљиво и у ћирилици и у латиници) и изворно писање (применљиво у латиници).“

Када се неко страно име први пут спомиње у тексту пише се онако како се чита, ћирилицом, а у загради онако како се пише на језику из којег је:

Маурицио Масари (MaurizioMassari) – итал., Шекспир (Shakespeare) – енгл., Томас Шиб (Thomas Schieb) – нем., Мухамед (Muchammäd) – арапски...

## Називи модела аутомобила

Овако, двојако, се пишу и називи модела аутомобила. Полицијски службеници би требало да знају оба облика.

Прилагођено писање мора бити у складу са правописним правилима српског језика, дакле као и остали производи и предмети – пишу се малим словом.

Препоручљиво је писати називе модела аутомобила под наводницима.

Изворно се пише увек латиницом, без обзира из ког језика је назив аутомобила, а ако је писмо тог језика латиница, тачно онако како се у оригиналу пише.

## Транскрипција назива модела аутомобила:

ALFA Romeo → „алфа ромео“

BMW (Bayerische Motoren Werke = Баварска фабрика мотора) → „БМВ“

Chrysler → „крајслер“

Citroën → „ситроен“

Dacia → „дача“ (си испред самогласника чита се у румунском као ч)

Fiat → „фијат“

Hyundai → „хјундаи“

Impreza → „импреца“

Jeep → „џип“ (1. амерички произвођач аутомобила, 2. робна марка, 3. било које теренско возило)

KIA (Корејска индустрија аутомобила) → „кија“

Lamborghini → „ламборгини“ (у италијанском ghi – gi, a gi – ђи или џи)

Lancia → „ланча“ (си испред самогласника чита се у итал. као ч или ћ)

Nissan → „нисан“

Peugeot → „пежо“

Porsche → „порше“

Puch → „пух“

Renault → „рено“

Rolls-Royce → „ролс-ројс“

Toyota → „тојота“

Volkswagen → „фолксваген“

## ПИСАЊЕ СКРАЋЕНИЦА

Све је више скраћеница – у полицијским писменима, у приручницима, уџбеницима, научним радовима... То је разумљиво, јер се речи у писању скраћују да би се штедело време и простор. При томе би ипак требало бити уздржан, скраћивати само оне речи које се често понављају у тексту, придржавати се одређених правила скраћивања, а значење неких скраћеница мора се научити.

## Вербализоване скраћенице

Састављене су од почетних слова вишечланих назива (састављених од више речи).

Пишу се великим словима, без тачака.

Када се неки вишечлан назив пише први пут у тексту, вербализована скраћеница се наведе у загради. Затим се у даљем тексту понавља само скраћеница.

Министарство унутрашњих послова (МУП) и Центар за основну полицијску обуку (ЦОПО) успешно сарађују са Мисијом Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС).

Представници ОЕБС-а посетили су јуче ЦОПО.

Када се мењају по падежима наставак (суфикс) се додаје после мале црте:  
у МУП-у, са ОЕБС-ом, DCAF-ови представници...

## Страневерзалне скраћенице

**ALFA** (итал. AnonimaLombardaFabbricaAutomobili) – произвођач (фабрика) пише се ћирилицом великим почетним словом вербализовано „Алфа Ромео“, а као аутомобил малим „алфа ромео“

**CV** (лат. curriculum vitae – животни ток, биографија) – данас се често користи уместо пуног израза и то, погрешно – са енглеским изговором: си-ви, уместо: це-ве, како би те гласове требало читати у српском језику (в. KFOR)

**DCAF** (енгл. Democratic Control of Armed Forces) – Женевски центар за демократски надзор оружаних снага

**ICITAP** (енгл. International Criminal Investigative Training Assistance Program, of the Department of Justice) – Међународни криминалистичко-истражни програм помоћи у обуци Министарства правде САД

**IPA** (фондови) (енгл. Instrument for Pre-Accession Assistance) – Инструмент претприступне помоћи

**IPA/ИПА** (енгл. International Police Association) – Интернационална полицијска асоцијација  
Препоручујемо да се усвоји вебализован облик ове скраћенице: **Ипа**, какве су нпр. Нин, Фијат, Унеско, Фифа и др. Једноставније је мењати је по падежима, а разликује се од **IPA** (фондови).

**KFOR** (енгл. Kosovo Force, ако је написано латиницом, може да се изговара: кејфор) или КФОР (написано ћирилицом изговара се: кфор)– међународне снаге под командом НАТО-а, задужене за успостављање и одржавање мира на Косову и Метохији

**NATO** (енгл. North Atlantic Treaty Organisation) – Северно-атлантски споразумни савез

**OSCE/ОЕБС** (енгл. Organization for Security and Co-operation in Europe) – Организација за европску безбедност и сарадњу

**FIAT** (итал. FabbricaItalianaAutomobiliTorino, што у преводу значи: Италијанска фабрика аутомобила Торино) – италијански концерн са седиштем у Торину

## Опште, домаће, скраћенице

Пишу се малим словима, а скраћивање се обележава тачком.

в. – види г. – година или господин л. – лице или лист т. – тачка или тона	в. д. – вршилац дужности (чита се: ве-де) л. к. – лична карта н. д. – наведено дело	о. г. – ове године о. м. – овог месеца о. мј. – овог мјесеца т. г. – текуће године
бр. – број гл. – главни или глагол чл. – члан (закона)	и др. – и други и сл. – и слично ул. – улица	год. – година инж. – инжењер проф. – професор/професорица

## Сажете скраћенице

бб. или б. б. – без броја гђа – госпођа гђица – госпођица	др – доктор мр – магистар итд. – и тако даље	нпр. – на пример тзв. – такозвани тј. – то јест
---	--	---

## Мерне јединице

Мерне јединице писане малим словом пишу се изворно (латиницом) – g, kg, l, dl, m, cm, km.

Неке од њих, у текстовима опште намене, могу се пресловљавати у ћирилицу, без тачке или са тачком – г (г.), кг (кг.), л (л.), дл(дл.), м(м.), цм(цм.), км (км.).

Само неке се и преводе – h → ч. или ч/с. или с, kWh→ квч. или квч (киловат-час).

Узгред напомињемо да се мерне скраћенице које се пишу великим словима преузимају неизмењене:

A – ампер, C – кулон, F – фарад, J – џул, T – тесла, V – волт, W – ват.

## Интернационалне и прилагођене опште скраћенице

Међународно усвојени термини углавном из латинског језика пишу се латиницом.

Само неке од тих скраћеница, у текстовима опште намене, могу се писати и ћирилицом.

etc. – et cetera = и тако даље, итд. или и друго, и др.

l. c. – loco citato (локо цитато) = на наведеном месту, када се поново цитира неки извор, нпр. из литературе, чији је пун наслов већ наведен

L. S. – locus sigilli (локус сигили) = место печата, М. П.

N. B./NB – (nota bene) = запази добро, израз којим се скреће пажња читаоцу или слушаоцу

N. N. – nomen nescio = име не знам (ретко и ћир. Н. Н.), ознака за непознату особу


P. S. – post scriptum (пост скриптур) = после написаног, обично у писму додатак, после потписа

## ИЗРАЗИ, ФРАЗЕ...

Каже се	Требало би
<b>англицизми</b>	<p>Из енглеског језика преузето је много речи које су у вези са компјутерима, музиком, филмом... Неке од тих речи су већ прихваћене у нашем језику, па се пишу ћирилицом и мењају се по падежима као наше речи: компјутер, веб-сајт, на веб-сајту, це-де, на це-деу и многе друге.</p> <p>Аутори стручних текстова често инсистирају да се одређени термини пишу у оригиналу, латиницом. То обично није у духу нашег језика, мада олакшава разумевање текста стручњацима који могу сарађивати са колегама из различитих земаља. Такве термине би требало приликом првог помињања навести и у оригиналу и транскрибовано (онако како се читају, написане ћирилицом), а затим користити овај други начин – прилагођено написане, на српском језику.</p> <p>Нити је могуће, нити је потребно избацити све речи из страних језика. За неке немамо наше. Неке су сасвим прихваћене и одомаћене па се више и не препознају као стране, али кад је то могуће стране речи би требало заменити одговарајућим речима нашег језика.</p> <p><b>Англосрпски</b> Мешавину енглеског и српског овако је назвао проф. др Твртко Прћић са Филозофског факултета у Новом Саду. Из обиља енглеских речи које секористе у српском језику издвајамо неке које је сасвим природно превести на српски језик: акцидент (енгл. accident) – незгода, несрећан случај бекграунд – позадина бенефит (енгл. benefit) – корист браузер – претраживач брифинг (енгл. briefing) – кратак састанак (пред одлазак на задатак) дилит – избриши прес конференција – конференција за новинаре</p>

Каже се	Требало би
	нумера – песма океј, О. К. (енгл. okay, О. К. скраћ. од oll korrekt, у шали уместо all correct) – у реду (је), добро, важи пројекат –нпр. нов албум неке певачице сејвовати – сачувати финиширати – завршити, довршити форвардовати – проследити таргет – мета шеровати, шеруј –(по)делити, дели <b>Ред речи</b> Сава центар – Центар „Сава” (Не кажемо ни Сава река!) Мастер центар – Центар „Мастер” Цвејић Апотека – Апотека Цвејић (велико слово је на почетку назива) <b>Конструкције</b> Уместо наших речи користе се и целе конструкције из страног (енгл.) језика. Питао ју је да се уда за њега. (Уместо: <b>запросио ју је.</b> )
без да	<b>Казнио га је а (да) није проверио... Казнио га је не проверивши...</b> (Не: Казнио га је без да је проверио...)
везано за	у вези са <b>У вези са тим предметом.</b> (Не: везано за тај предмет.)
евалуација	(фр. evaluation – одређивање вредности, обично новца) оцењивање или вредновање нечега према одређеним стандардима, процена
едукација	(лат. educatio) образовање, обучавање, школивање, усавршавање; васпитање
за и против (некога или нечега)	за нешто и против нечега (Није исти падеж.) <b>Неки су за ову одлуку, а неки су против ње.</b>
замењивати колегу	мењати колегу <b>Колегиница ми је на семинару па ћу је ја мењати.</b>
из разлога (што)	из тог разлога, зато што
икад(а)	било кад(а) <b>Провео сам се боље него икад.</b> (Не: Провео сам се најбоље икада.)
мишљења сам	мислим <b>Мислим да је то најбоље решење.</b> (Не: Мишљења сам да је то најбоље решење.)
на и око (нечега)	на нечему и око нечега (Није исти падеж.) <b>На раскрсници и око ње.</b> <b>На семафору и око семафора (око њега).</b>
на телефону	на телефону – на телефонској вези <b>Шеф је на телефону, јави се.</b> крај/поред телефона – поред апарата <b>Нотес је поред телефона.</b>
...од некога	<b>бабина супа, колегин брат, сестра моје девојке, комшијин друг</b> (Не: супа од бабе, брат од колеге, сестра од моје девојке, друг од комшије...) На енглеском се каже: a friend of mine. На српском: брат од ујака, сестра од



Каже се	Требало би
	стрица али не: рођак од мене.
по мени	Није погрешно. Не може се сматрати да је једино исправно: <u>према мом мишљењу</u> , јер се заменица <b>мој</b> у локативу ( <b>мом</b> ) подразумева. <u>По мени</u> је пример за метонимију, <u>по мом мишљењу</u> је метафора. Стилске фигуре доприносе (и) економичности језика.
	
негде	Као узречица нема своје основно значење. Заправо, не значи ништа, као и: овај, онај...
по питању	о питању <u>Потпуно се слажемо о том питању.</u>
по... тачки	о тачки <u>О другој тачки је прво говорио...</u>
по први пут	први пут (по – означава понављање), по други пут, по трећи пут...
презиме и име	У српском језику прво се говори и пише име, а затим презиме: у потпису, набрајању нечијих имена, приликом представљања... Обрнут редослед је у различитим списковима, ради лакшег сналажења, када се имена наводе по азбучном или абецедном реду. Када се тако пишу, у инверзији (обрнутим редом), иза презимена обично стоји зарез: <u>Перић, Петар; Рајс, др Родолф Арчибалд.</u>  Када се први пут помиње наводи се пуно име и презиме. У даљем тексту понавља се презиме, а не име. <u>Полицајц Сава Вукић упозорио је Бобана Бабића да се пристојно понаша. У том моменту Бабић је напао Вукића.</u> (Не: У том моменту Бобан је напао Вукића.)
са и без	<u>С(а) разлогом или без разлога.</u> <u>Са циљем или без њега.</u>
све један	Наглашавање, истицање: баш сви/све/сва сви (мушкарци) до једног/све (жене) до једне/ сва (деца) до једног



Каже се	Требало би
	<p>Није свеједно да ли је све, или је један.  Прегледао сам све пријаве, све до једне. (Не: све једну.)  Сви су отишли. Сви до једног. (Не: све један.)  Проверио је баш све путне исправе, све до једне. (Не: све и једну.)</p>
тај неки	<p>Реч <b>тај</b> је показна заменица која упућује на некога или на нешто што је у непосредној близини говорника, док је реч <b>неки</b> неодређена заменица која упућује на некога или на нешто што је неодређено, непознато и није у близини говорника. Спој ове две заменице у једној реченици је бесмислен. Ова комбинација и одређеног и неодређеног постала је невероватно честа узречица!  Обично се уместо тај неки може рећи само <b>тај</b>. Неки у том случају изоставите! (С обзиром на то колико је овај израз постао чест, могуће је и да нам је недостајала у језику једна таква одређено-неодређена фраза, а можда ће и нестати као модерна узречица. Време ће показати.)</p>
узречице	<p>Тзв. поштапалице кваре говор и требало би се „лечити“ од њих.  Кад пређу у навику, човек није ни свестан да у свакој реченици, често и по више пута, каже: значи, овај, како се зове...  Неке узречице су једноставно „у моди“. Онима који их често користе, делују „in“: тај неки, негде, како бих рекла...  Изузетно често се користи реч – типа (у значењу: на пример, као што је).  <b>Јако су честе узречице као што је – значи.</b>  (Не: Јако су честе узречице типа – значи.)</p>
чак штавише	<p>Сувишно је (плеоназам). Треба изабрати једну од те две речи.  <b>Провалници нису однели ништа из куће, чак су оставили и неке своје ствари./Нису однели ништа, штавише оставили су и неке своје ствари.</b>  (Не: Нису однели ништа, чак штавише оставили су и свој кофер.)</p>
шта год, кад год...	<p>Дословни превод са енглеског (whatever –шта год, ма шта, било шта).  У српском језику овакве конструкције су непотпуне.  Требало би: <b>шта год било, шта год хоћете, шта год да се деси, кад год дошли...</b></p>

## УПРАВНИ ГОВОР

У писању писмена полицијски службеници морају тачно, дословце, наводити речи које изговоре лица са којима контактирају. Уобичајено је да се у извештајима, пријавама и другим писменима управни говор пише са наводницима, у продужетку реда.  
У српском језику наводници се пишу овако: „...“ – доле, па горе. Ако је у оквиру наводника цела реченица, знак којим се та реченица завршава (тачка, узвичник, упитник) налази се испред наводника (тзв. изводника).

Када је полицајац П. П. отворио врата аутомобила, возач Д. Д. је рекао: „Ево мојих докумената, али ја не могу да изађем из аута. Много сам попио.“  
(Не: Када је полицајац П. П. отворио врата аутомобила, возач Д. Д. је рекао “Ево мојих докумената али ја не могу да изађем из аута много сам попио“.

Када је саобраћајни полицајац М. М. пришао путничком аутомобилу, Н. Д. је викнуо: „Шта си стао иза мене? Зар не видиш да немам кочнице?!“  
(Не: Приликом приласка саобраћајног полицајца М. М.-а путничком аутомобилу Н. Д. је викнуо “шта си стао иза мене зар невидиш да немам кочнице“.)

Када се наводи дијалог, управни говор је прегледније писати са цртом, у новом реду.

И. је ушао у кућу своје мајке и питао ме:

– Зашто тучеш моју мајку? – терајући ме да изађем из куће. Затим је тихо рекао:

– Ја знам где то стоји.

Питала сам га:

– Шта то имаш да донесеш?

– Видећеш! – одговорио је он.

### **Зависноупитне реченице**

Управни говор треба разликовати од посебне врсте изричних реченица које настају тако што се упитне реченице из управног говора преобразе у неуправни па имају облик питања, али немају упитно значење.

Управни говор: Полицајка је питала колегинице: „Куда идете сутра?“

Неуправни говор: Полицајка је питала колегинице куда иду сутра. (зависноупитна реченица)

Управни говор: И. је ушао у кућу своје мајке и питао ме: „Зашто тучеш моју мајку?“ Рекао је: „Ја знам где то стоји.“ На шта сам га ја питала: „Шта то имаш да донесеш?“ а он је одговорио: „Видећеш!“

Неуправни говор: И. је ушао у кућу своје мајке и питао ме зашто тучем његову мајку, терајући ме да изађем из куће. Рекао је и то да он зна где то стоји, на шта сам га ја питала шта то има да донесе, а он је одговорио да ћу видети.

(Не: И. је ушао у кућу своје мајке и питао ме «зашто тучем његову мајку», терајући ме да изађем из куће. Рекао је и то, да он зна где то стоји на шта сам га ја питала, шта то имаш да донесеш, а он је одговорио видећеш.)

## КОРИШЋЕНА И ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Бошковић, Лазар: *Речник интернета и дигиталне комуникације*, mCloud, Београд, 2021.

Васић Вера, Твртко Прћић и Гордана Нејгербауер: *Di you speak anglosrpski? Речник новијих англицизама*, Дигитална библиотека, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду  
<https://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2018/978-86-6065-451-1>

Јанковић, Владета: *Латински глосар*, Лагуна, Београд, 2021.

Клајн, Иван: *Речник језичких недоумица*, Прометеј, Нови Сад, 2010.

Клајн, Иван и Милан Шипка: *Велики речник страних речи и израза*, Прометеј, Нови Сад, 2008.

Новокмет, Слободан Б.: *Компјутерски термини у настави српског језика*, Институт за српски језик САНУ, Београд, 2014.

Пешикан Митар, Јерковић Јован и Мато Пижурица: *Правопис српскога језика*, Матица српска, Нови Сад, 2010.

Радмиловић, Раде: *Правилно/погрешно – најчешће грешке у говору и писању*, Змај, Нови Сад, 1996.

Станојчић, Живојин и Поповић, Љубомир: *Граматика српскога језика*, Завод за издавање уџбеника, Нови Сад, 1992.

Ђосић, Павле: *Језичке недоумице: заблуде и митови*, Прометеј, Нови Сад, 2022.

Шипка, Милан: *Прравописни речник српског језика*, Прометеј, Нови Сад, 2010.

*Зелена учионица*

<https://zelenaucionica.com/>

*Описмени се!*

<https://www.opismenise.com/nedoumice/>

*Писменица*

<https://www.pismenica.rs/kako-se-kaze/>

*Српски језички атеље*

<http://www.srpskijezickiatelje.com/>